

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖG MÅN

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 24 DECEMBER 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

JULAFTONSNUMMER

INFÖR GÄVORNAS FEST.

En äktsvensk bild från barnens egen högtid på Skansen. (Pressfoto).

FÖRST OCH FRÄMST...

ber jag få meddela om den särdeles berättigade förekomsten av följande annons:

FÖRLORAT.

En liten vacker kova lydande namnet "200000 krisch" bortsprang på tisdagen vid premieobligationsdragningen i riksdagshuset. Rättsinnige tillvaratagaren torde återställa den saknade till sin längtande husse, då den samma har för honom ett stort värde.

På samma ställe uppköpes recept mot vanställande förändringar i ansiktet framför allt höggradig långnästhet — — —

Uteblivandet av det kärkomna tillskottet till julpengarna har förorsakat att jag ej kan utdela mer än ett begränsat antal julklappar. Att alldeles glömma bort sina goda vänner faller mig dock inte in. Under strängaste tysthetslöfte kan jag tala om för er några presenter.

En fondmäklare i Stockholm har klagat hos myndigheterna över att lastbilerna skaka sönder hans hus. Sätter sig huset bör det väl inte genera en affärsman. Han kan ju alltid sätta om. Men vi ge honom i alla fall ett *handtag* och skriva därpå

Klaga du! Finansens män
ge sitt bifall alla.
Marken skral — vem undrar sen
på att husen falla.

Martens, författaren till Den smutsgula paviljongen uppmuntras med en liten *julgris* och följande vers

Professor Bök berövat varje skynt
utav din litterära glans. Till tröst
tryck denna mot ditt sorgsna bröst.
Hans öde även varit grymt.

Den nyttnämnda hovmanikuristen fröken Boman utrustas med en *hovtång* å vilken läsas dessa enkla rader:

Att till monarken räcks vacker tass
det skall ni nu garantera
och att Per Albin uppåt sin plass
ska med lena händer regera.
Låt oss av skatter ej få förtreten
klipp naglarna på budgeten!

Riben vill inte ta upp Grünwalds Oberon på Operan. Han vill ha kvar sitt obero'nde skulle Norlander säga om han inte redan hade revyn färdig. Grünwald är arg förstås och ämnar stämma operan, för man skall aldrig gå ifrån goda vanor. Han får alltså som present ett exemplar av *Julstämning* med dedikation att studera på väg till Mosebacke varieté som han nu skall dekorera:

Isaac knycker på sin nacke
far till Söders höjder
med de tusen fröjder
uppå Mosebacke
ty det är hans vana
höja konstens fana.
Lycka till din nya rôle
alltid blir det till ett *mål*.

Albert Ranft har fått påskrivet av myndigheterna därför att tredje raden å Svenska

teatern har så murket och bristfälligt golv att det är rentav fara att man trampar igenom. Dessutom är där så fullt av damm som å de berömda dammlagren över svenska original i teaterarkivet. Ranft kan alltså behöva en *pust* och den får han och påskrivet här också:

Att pjäser stundom falla genom
det är bekant. Mer okänt dock
att Albert Ranft, på din teater
där faller publiken igenom ock.
Säg varför inte vädra bort av damm vart korn
när själv man, har ett vittberyktat väderkorn?

Ossian Elgström som blivit så tilltufsad av kritiken för sin lappbok behöver verkligen

Kom ihåg

att när Ni nu på närmaste postkontor
prenumererar på

IDUN 1923

så erhåller Ni
var 8:e dag
den bästa
veckojournalen
för
husmodern
och

familjens övriga medlemmar, med ett ord
allt för alla.

Större valuta genom utvidgning och nya
avdelningar, men ändock bibehållet pris.

Prenumerera därför på

IDUN 1923

någoting till tröst i bedrövelsen. Därför ge vi honom ett par *lappskor* av skinn. Han lär helst vilja ha dem i bara skinn, säger professor Kolmodin. Betoningen av sitt namn i nedanstående vackra vers skall Elgström inte förvåna sig över. Den haltar bara litet alldeles som hans eget försvar. Förresten var inte lessen Ossian, vi tycker om honom för alla glada stunder han berett oss. Men vad hade han egentligen bland professorerna att göra?

Lapp lapp men ingen söm
det är uppå lappmannens kåta
därutanför sitter du, Elgström
och söker titthål att påta.
Du kikar utan att dig genera
ty nakenheten du vill studera
Håll nu till godo och håll god min
med nakna sanningen av Kolmodin.

Den nya herren till Mälsäkers slott är en bekant byggmästare som bör ha glädje av en *vapensköld* att sätta upp i de höga riddaresalarna. Därtill fogas detta lilla rim:

O fasa! En ofrälse mitt ibland oss
som stiger på Mälsäkers trappa!
Så sucka de stolta anor
bland hjälmar och svärd och fanor.
Var lugn go herrar: På Eder han brås
Nog var ni så duktiga fordom att slåss
men han — han är skicklig att rappa.

Finansministern får ett exemplar av *Naar de döde vaagne* och denna tillegnan:

Hav tack, o Thorsson för din goda kvast
som sopade så rent bland komiteer.
Uppståndelse det blev bland dem i hast.
Men akta noga, därom vi nu be er
att ej de vakna upp igen från sina mausoleer
så när nån tid har flytt
det blir uppståndelse på nytt.

Apropå kommitteer och kongresser skall man väl inte glömma bort de eviga fredskonferenserna som samt och synnerligen kunde få ett *respas* med följande hjärtliga hälsning:

Julens helga oratorium
ljuder över världen.
Hemåt styr nu färden.
Och ge pratet moratorium.

Detsamma tycker nog den ärade läsaren om mina julklappsdeviser. Jag ber alltså få sluta med tillönskan om en angenäm jul, bland annat i sällskap med någon god bok. Apropå den ymniga jullitteraturen tycks den överklagade julfloden ha anor ända upp till Salomos dagar. Ty i Predikarens kap. 12 vers 12 läses följande: Ingen ända är på det myckna bokskrivandet men mycket studerande gör kroppen trött.

O Salomo, om du levde i dessa dagar!

Celestini

Beckers

JAPANLACK RIVALIN

är marknadens förnämsta lackfärg.

För sin lättstrukenhet, elasticitet samt höga, varaktiga glans, är den allmänt omtyckt såväl av fackmän som för enklare målning i hemmen. Finnes i alla kulörer och förpackningar.

AKTIEBOLAGET WILH. BECKER, STOCKHOLM

PRINSESSAN INGEBORG PÅ SKOLBÄNKEN

TIDNINGEN IDUNS ÄRADE ANMODAN att meddela något om H. K. H. Prinsessan Ingeborgs barndom och uppväxtår har framkallat en del stridiga känslor hos mig. Gentemot lusten att fästa på papperet några drag av den tilltalande bild, jag oförminskat bevarar av min furstliga elev står den känslan att i så liten grad kunna göra detta på ett tillfredsställande sätt, att jag borde avhålla mig från varje försök. Den tid, då jag några timmar i veckan undervisade dåvarande prinsessan Ingeborg av Danmark, inskränker sig till ett halvt år. Det ligger i sakens natur att det var företrädesvis »eleven», jag kom att se i den unga prinsessan, alltså blott en sida av hennes personlighet. Och de iakttagelser beträffande henne som en frisk, älskvärd »ungmö», jag på så många sätt ovillkorligen måste anställa voro i hög grad präglade av den omedelbarhet och tillitsfullhet, som blott uppstå i hemmets förtroliga omgivning. De kunna alltså icke dragas fram till beskådande utan att kränka den diskretion man är skyldig varje privat familj, i vilken man får en inblick och så mycket mera då en furstlig sådan.

Trots alla mina betänkligheter skall jag emellertid söka framkalla en bild av prinsessan Ingeborg, sådan som jag såg henne i hennes barn- och ungdomsår och till dess hon stod brud i Slotskyrkan en sommardag år 1897.

Prinsessan Ingeborg var som alla dåvarande kronprins Fredriks och prinsessan Lovisas barn väl känd till utseendet av alla Köpenhamnare, som ofta sågo dem färdas omkring i huvudstaden och dess omnejd, åkande eller oftare spatserande med sin far, med vilken de alltid förde ett livligt och synbarligen mycket glatt samtal. Men första gången jag kom i personlig beröring med henne var vid ett besök hon tillsammans med sin far och äldsta syster, den nu avlidna prinsessan Louise av Schaumburg-Lippe gjorde i N. Zahles skola, där jag var anställd. Kronprinsen intresserade sig mycket för fröken Zahle och hennes kall och gjorde henne ofta äran och glädjen av ett besök, antingen ensam eller ledsagad av sin hustru och äldsta dotter, under senare åren även av de yngre döttrarna, prinsessorna Ingeborg och Thyra. Dessa kungliga besök fingo naturligtvis en mera festlig prägel trots att man efter en av de kungliga uttryckligen framförd önskan icke på någon punkt fick göra någon avvikelse från skolans vanliga arbetsordning och schema.

Prinsessan Ingeborg var en mycket intresserad gäst. Vi ansågo till börja med att det skulle roa henne mest att närvara vid de mycket små elevernas undervisning och lekar, men vi upptäckte snart att hennes intresse avgjort var starkast upptaget av de jämnåriga eleverna. Hon följ-

F. overbestyrerinde Henriette Skram är en nu 80-årig gammal skoldam, som på Iduns anmodan här nedan lämnar några erinringar från den tid för mer än tjugofem år sedan, då prinsessan Ingeborg var hennes elev. Att bilden av den unga furstinnan är sympatiskt tecknad, stämmer väl överens med alla de beskrivningar man fått av prinsessan Ingeborgs glada, älskvärda väsen.

Prinsessan Ingeborg som skolflicka. — Foto Elfeldt, Köpenhamn.

de lektionerna med odelad uppmärksamhet och vi iakttago att hon på barnens vanliga sätt i tysthet rörde läpparna till de riktiga svaren, då hon kunde dem. Hennes livliga ansiktsuttryck förrådde alltid den uppmärksamhet — nästan spänning — varmed hon följde förhören. Hon kunde se riktigt ledsen ut, när de utfrågade elevernas svar antingen uteblevo eller voro oriktiga, likasom hennes ögon kunde stråla, när det gick riktigt bra för lärjungarna. Det roade henne tydligen att, när tiden för uppbrott var inne, vandra mellan de talrika barnskarorna, som bildat häck längs trappuppgången och med vänliga leenden och nickningar besvarade hon småflickornas knix.

Tydligt minns jag en vårdag 1896, då prinsessan Louise, åtföljd av sin far och sina

två systrar, kom till skolan för att taga avsked av oss före sitt nära förestående bröllop. Naturligtvis voro vi alla mest upptagna av den blivande bruden, av »vår prinsessa», som barnen kallade henne. Alla eleverna — små såväl som stora — hade tillsammans broderat en skrivbordsmatta åt henne, en i och för sig ytterst anspråkslös och oansenlig, men i barnens ögon mycket vacker present. Den överräcktes till henne i hela skolans närvaro, sedan barnen sjungit en liten nätt sång. Fröken Zahle hade skrivit en hyllning med anledning av dagens betydelse. Kronprinsen tackade i hjärtliga ordalag, prinsessan var på sitt stilla sätt mycket rörd, även de båda systrarna voro gripna och måste torka en tår ur ögat. För övrigt höllo de sig båda två mycket i bakgrunden, och då jag vid avskedet sade ett par ursäktande ord till prinsessan Ingeborg, därför att det den dagen tagits så litet hänsyn till henne, svarade hon på sitt friska naturliga sätt: »Ja, det är ju så förklarligt, jag förstår ju att vi i dag bara äro bifigurer.»

På hösten 1896 blev jag uppmånad att ge prinsessorna Ingeborg och Thyra två historiektioner i veckan, och det ämne, jag skulle genomgå, var nyare tidens historia från revolutionen. Man framförde en önskan, att jag skulle behandla ämnet i form av föredrag, utan någon läsläsning för eleverna. Men på grund av min kännedom om unga flickor i allmänhet, — och då prinsessor enligt min åsikt icke äro synnerligen olika dem — utverkade jag tillstånd att börja varje timma med ett kort förhör om den föregående lektionens pensum, varför jag utarbetade en skriftlig resumé över lektionens innehåll, som jag sedan lämnade prinsessorna, så att de kunde förbereda sig efter den. Jag har sedermera erkänt för mig själv, att jag i allmänhet spände bågen för högt och krävde ett alltför minutiöst återgivande, men aldrig hände det att prinsessorna eller deras väninna, fröken Ingeborg v. d. Maase, som delade lektionerna med dem, sveko i uthållighet eller uppmärksamhet. Både deras frågor och deras svar rörde intresse och intelligens och mången gång förrådde de också ofrivilligt, på vilkens sida deras sympati befann sig. Jag var ibland litet förtretad över att det föll utanför ramen för min uppgift att behandla vårt fäderneslands historia i modern tid, ty det hade icke dröjt länge, förrän jag upptäckt, att prinsessorna i nationellt avseende voro särdeles mottagliga och lyhörda.

Men även för dagens mera flyktiga företeelser voro de livligt intresserade. Jag minns således, hur prinsessan Ingeborg med imponerad hänförelse yttrade sig om Fritjof Nansen, som just i de dagarna blivit motagen på Amalienborg och där hade avlagt rapport om sin Grönlandsfärd. Hon

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

utbrast slutligen: »Vad jag allra mest beundrar är ändå, att han över huvud taget har uthärdat allt detta». — Det finns säkert många, som kunde ha underskrivit detta ofrivilliga utbrott av entusiasm. En annan gång minns jag, att hon med bedrövelse berättade, att hon icke fått tillåtelse att vara närvarande, då Gladstone mottogs av kung Christian IX. »Vi voro icke stora nog för att se den stora mannen», sade hon helt vemodigt. — Både hon och prinsessan Thyra voro djupt gripna av det grekiska kriget, som utbröt 1897. Helt naturligt var det kung Georgs öde, som väckte deras största bekymmer. Jag kan ännu höra den vemodiga klangen i prinsessan Ingeborgs röst, då hon utbrast: »Han är den, jag tycker mest om av alla våra farbröder.»

Lektionerna höllos uppe i prinsessornas trevliga gemensamma vardagsrum i palatset på Amalienborg. Rummet var givetvis elegant möblerat, men alldeles fritt från all iögonenfallande prakt. Det fanns alltid vackra blommor, så vitt jag minns rätt, också några fåglar, och en gång hade en liten hund — jag tror det var en terrier — sin bestämda plats i rummet. »Det är min brors (nuvarande kung Christian X) hund, men den är inackorderad hos oss, medan Christian är bortrest,» förklarade prinsessan Ingeborg, och det lilla livet tycktes befinna sig utmärkt väl i den nya omgivningen. Vad som särskilt måste göra intryck på den, som kom in där, var den prägel av hemtrevnad och beboddhet, rummet visade: en uppslagen bok, noterna på flygeln, ett handarbete här och där vittnade om att man befann sig i ett vardagsrum, icke i en salong. De många familjefotografierna och icke minst de talrika breven på skrivborden gävo vittnesbörd om sammanhållningen i den furstliga släkten. Jag har ett intryck av att det särskilt var prinsessan Louises brev som denna vinter motsågos med största spänning. En dag mitt under lektionen lade en lakej in ett brev på ett av borden. Båda prinsessorna sneglade längtansfullt bort mot brevet, men deras aldrig svikande belevnhet tillät dem icke att springa bort och förvissa sig om, från vem brevet var. Men knappt var lektionen slut, förrän prinsessan

Fröken Henriette Skram, prinsessan Ingeborgs lärarinna, som lämnat Idun denna lilla intagande skildring av prinsessans skolår.

Ingeborg störtade fram till bordet och jublande utbrast: »Det är från Louise, och i dag är det till mig!»

Under vintern 1897 fingo prinsessorna delta i sin första bal som vuxna, en händelse, som säkert var märkvärdigare för dem än för mången ung flicka av borgerlig härkomst, som långt tidigare införts i sällskapslivet. Deras barnsliga förtjusning var mycket lustig att iakttaga, den gav såväl som mycket annat vittnesbörd om den fullständiga brist på bortskamdhet, den förnöjsamhet och anspråkslöshet, som karaktäriserade hela deras uppfostran, och vad som härigenom tillförts prinsessan Ingeborg har säkert inte varit det minst värdefulla i den hemgift, hon hade med sig till sitt nya fädernesland och det hem, hon där skapade.

På våren 1897 slutade vintersäsongen på Amalienborg, därmed upphörde också historielektionerna för sommaren. Då jag på hösten återupptog undervisningen, var det endast prinsessan Thyra och fröken v. d. Maase, som infunno sig. Prinsessan Ingeborg hade firat sitt bröllop i augusti. Kort efter trolovningen delgav hon mig sin lycka i ett brev, som vad ungdomlig glädje och älskvärdhet beträffar kan söka sin like. Jag har under mitt långa liv mottagit många brev från tillgivna elever, som berättat för mig om sin förlovning eller sitt giftermål, men det är icke många som överglänsa prinsessan Ingeborgs, och det är icke många jag bevarar med så stor tacksamhet och pietet. Det hör ännu i dag till mitt livs — ja, sorger bör jag ju icke säga — men likväl besvikelser, att jag på grund av sjukdom icke kunde vara närvarande vid prinsessans vigsel i Slottskyrkan, till vilken hon sänt mig inträdeskort. Jag skulle så gärna den dagen vilja ha sett henne i hennes strålande, ungdomsfriska lycka, men jag måste nöja mig med skildringarna från många, många av dem, som voro närvarande, och jag måste nöja mig med att i tankarna följa henne med de varmaste önskningsor om all den lycka och välsignelse, hon enligt min mening så helt förtjänar att bli delaktig av.

De 25 svunna åren ha i rikt mått uppfyllt de böner och önskningsor, varmed hennes gamla fädernesland följde henne till hennes nya land, hennes nya hem, hennes nya plikter och uppgifter. Om den osägliga trofasthet, varmed hon under dessa år bevarat minnet av den gamla lärarinnan, som endast fick skänka henne så ytterst litet — skulle jag kunna berätta mångt och mycket, men det ligger vid sidan av den uppmaning, jag har fått motta. Jag vill därför sluta här och endast tillägga dessa ord: »Gud give, att prinsessan Ingeborg ännu i många år, ja tills hon når 'de snövita dagar', måtte bli sig själv trogen och känna sig omböjlad av all god lycka, all rik välsignelse.»

Köpenhamn i december 1922.

HENRIETTE SKRAM.

f. d. föreståndarinna i N. Zahles skola.

Den verkliga julrosen.

För Idun av trädgårdsskilt. G. Reuterswärd.

NU VILAR DET ETT JÄMNT VITT snötäcke. Alla ojämnheterna i backarna äro snöfyllda, vinden blåser isig under det månen lyser kall över nejden, det är knappt att man vågar sig ut, då man förut suttit så varmt och gott framför brasan. Men trots vinterns hårdhet står den lilla julrosplantan full av knopp invid stuguknuten, och ju mer vinden blåser på henne, desto mer sveper hon in sig i sin gröna julbladsboa, tills en vacker dag hennes gudfar solen skrattar och ler så att alla de små snödrivorna börja att gråta. Då reser hon sitt vita huvud mot gudfar, som ger henne en kyss bland alla gråtande drivor.

Fröken Julros har ett verkligt vackert namn. Det erhöill hon under sin vistelse i England, där det hände, att hon brukade titta upp med en blomma till julen. Men i detta hårda land händer det, att hon väntar tills gudfar lovat henne riktigt många tövädersdagar.

Men kanske jag skall berätta hela jul-

rosens historia. I så fall vrida vi tiduret tillbaka och följa munken, där han går och vattnar i örtagården. »Se här» säger han »står den giftiga prustroten», och han pekar hän mot den lilla julrosen. Namnet har hon fått genom den lättretlighet till nysning som uppstår, om plantan torkas och söndersmulas, ty »den innehåller mycken

Blomman, som växer i drivan.

hemlig gift, vilket om det med stor försiktighet förtäres, kan göra gott för svaga hjärtan».

Julrosen är av stor släkt, de flesta höra hemma på alpernas sluttning. Den vackraste arten är Helleborus niger, som skiljer sig från virides genom sina anemonliknande vita blommor, medan virides blommor äro gröna och därför rätt fula.

Julrosen fordrar en kraftig, väl gödslad jord, men ej så mycken sol. Då den är en av årets första blommor, torde den ej saknas i någon täppa. Släkten är stor och för den sanna beundraren finns det arter att välja på från vitt till rött. Av stort nöje är det att driva julrosor i boningsrum. Här för inplanteras de i krukor tidigt under hösten och förvaras på ljus, frostfritt ställe, varifrån de inhämtas i värmen i början av december. Efter ett par veckor skymtas redan de första knopparna och till jul står fönstret fullt av blom. Men de fordra rikligt med vatten och tåla ej torka.

Glöm därför ej bort att plantera in julrosor i trädgården i vår!

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

ETT BARN BLEV FÖTT

EN JULHISTORIA AV EBBA THEORIN.

JOHN OCH LISA HADE VAR PÅ sitt håll länge ansett att livet var för prosaiskt för poetiska naturer. Denna dystra uppfattning hade varat tills de träffat varandra och gift sig. Då blev livet med ens som en gata för dem.

Utomstående skulle kanske inte kunnat finna något sagolikt i deras hem eller vardagsliv. Dessa utomstående — kanske just sådana där stackare som finna livet för prosaiskt för poetiska naturer, sade John och Lisa medlidsamt — kommo på besök och funno, att de bodde i en helt vanlig hyreskasärn vid en helt vanlig tråkig och bullersam gata. Kunde det finnas något av den där »en-koja-och-ett-hjärta»-poesin i en våning, som på pricken liknade en rad andra våningar ovan och nedan och vid sidan? Och kunde det bo något av tystnadens helgd i ett hus, som var så lyhört, att alla bikupeinvånarna måste stiga upp på samma gång på morgonen kl. halv åtta, eftersom de eljest bara skulle ha stört varandra... alla utom ett par 5 tr. upp till vänster, som sveko antingen av en brottslig lättja eller av dövhet.

Men för John och Lisa voro både våningen och gatan en del av sagan. De älskade. Och människor, som älska bli Romeo och Julia, bli Pelléas och Mélisande. Den mörka medeltidens romantiska kärlekspar leva upp i dem igen. Och tänk er bara själv, om en medeltidens man, van vid de långa vinterdagarnas halvmörker i den dystra stugan, kunde uppstå och stiga in i en modern restaurang, strålande av ljus, varm, fylld av musik, han skulle tro att han vore i paradiset.

När våra Pelléas och Mélisande i sina hjärtan upplevt några romantiska reminiscenser från den tid, då de verkligen hette Pelléas och Mélisande, och därpå stego in i en restaurang, funno de den sagolikt festliga. Och allra festligast var det då att med blicken möta varandra igen i de dunkla djup, de hade gemensamma minnen av. Idel sagolika upplevelser bjöd dem staden nu. För några ören kunde de köpa sig inträde till det äventyrspalats, där bilder från alla jordens länder och händelser rullades upp. De tusen och en nätterna i Bagdad voro för dem tunna och händelselösa i jämförelse med 365 dagar i Stockholm. John gick på gatan förklädd i plommonstop och paletå, men han var en Harun-al-Rachid — Lisa kände igen honom trots

Författarinnan berättar här om "det moderna Bagdad" — storstaden, där underverk kunna ske och där på julaftonen en oväntad liten jultomte uppenbarar sig för ett ungt par.

förklädnaden. Hemma var han hennes allmäktige kalif, som ur sin turban strödde lyckans guld över hennes dagar.

Vi nämnde Romeo och Julia, vi nämnde Pelléas och Mélisande. John och Lisa hade avancerat. De hade mycket finare yrken än dessa kärlekspar. John var ingenjör. Lisa, vars små händer hade svårt till och med att låsa upp en dörr, beundrade honom ofantligt för detta. Lisa ritade modeteckningar till tidningen Dagens Plock. John förstod sig så föga på moder, att det enda som intresserade honom för en klänning var att Lisa befann sig i den och inte någon annan. Hans beundran för hennes skicklighet kände inga gränser.

I detta härliga moderna Bagdad, där man med lätthet skulle kunnat finna upplevelser för icke endast ettusen och en natt utan för tvåusen och två, fanns det ändå ett dystert spöke, värre än rövare och spetsiska, eftersom man inte kunde fly från det. Det hette arbetslöshet. John och Lisa sågo skuggan av det över andra människor, andra hem, och skuggan kom allt närmare dem själva. Men andra må berätta mer om Bagdads pest. Det gamla Bagdads människor hade ett svårt bekymmer med alla fäiska pengar, men de visste ännu inte vad valutaelände ville säga. Valutaeländet tvang fabriken, där John var anställd, att stänga...

I sin sorg sökte Lisa rita ännu gladare dräkter. Det hjälpte inte. Redaktören för Dagens Plock förlorade en massa pengar på spekulationer. Han började ogilla och hata det världsliga, eftersom han inte längre själv kunde få så mycket av det. Och han drog in Lisas modeavdelning i tidningen.

Av Iduns följetong "Trots allt" har tyvärr i detta "julaftonsnummer" med dess överströmmande rika julinnehåll intet kunna inflyta. I nästa nummer återkommer följetongen som vanligt.

Sagan bleknade för de unga älskande. Inga paradiska salar mer, inga äventyrspalats. De gingo på gatorna likt barn, som plötsligt stängts ute från leken omkring dem. John fick ge några lektioner i en aftonskola, men det inbragte inte mycket. Lisa började tillämpa sina modekunskaper på sin egen garderob. Men sedan hon sprättat sönder tre klänningar och inte kunde få dem samman igen på ett förnuftigt sätt, förstod hon att det är lättare att vägleda en stor allmänhet än att följa sina egna råd.

Under detta sorgliga tillstånd inträffade vad som hände redan i paradiset — eller var det kanske en tid efteråt: en liten Kain kom till. Han var ett underverk. Eftersom alla föräldrar förstå vad jag menar, skall jag inte dröja länge vid det. John hade aldrig hänförs av en sådan mekanism, Lisa hade aldrig drömt om en sådan skönhetsyn som den det lilla skära byltet bjöd. Hela huset fick del av underverket. Sorgligt att säga mest om nätterna... Underverket tjöt. Det kom brev från våningen under med förmaningar att sköta barnet anständigt, det mumlades råd från våningen ovanför om att låta några droppar brännvin följa med i mjölken. Barnet överröstade allt och alla.

Barnet gav John och Lisa arbete nog. Men ack, det var ett arbete som inte betalade sig. Om samhället haft bruk för uthålliga barn-på-armen-gungare, skulle John haft sin bana räddad. Om det kunnat ge bröd att finna på nya originella variationer av vaggvisor, så hade Lisa snart skaffat huset tillräckligt med bröd och de ömma föräldrarna hade kanske inte behövt bli fullt så utmattade av sin nattliga tjänstgöring.

En november natt föll Lisa till slut i sömn, jag vet inte om av egna eller barnets tårar. Hon vaknade av att finna John med vilda och energiska blickar än gunga barnet, än lägga det från sig och gunga den tomma lilla sängen. »Låt det leva lite till», mumlade hon. Hon trodde att han blivit vansinnig. »Kom och se» svarade han bara, »jag skall uppfinna en bättre konstruktion».

»Man kan inte ändra naturens verk», mumlade den arma.

»Vad pratar du om naturen?» frågade dären med klar och nykter röst. »Den är från Andersson & Lund.»

(Forts. sid. 1262.)

En liten julhistoria i bilder: Från vänster: Ingen berättar om jultomten så bra som mor. Och när John Blund spänt upp sitt paraply över lille Per-Robert, kommer tomten till honom i drömmen. (Foto Gustaf Boge).

ETT NYTT GRIEG-ALBUM

Innehåller icke mindre än 22 av Griegs Pianostycken och 21 av hans sånger. Väl redigerat. Smakfullt utstyrt. Häftat kr. 5:—, inbundet kr. 8:—.

Begär gratis-prospekt med innehållsförteckning. Snabb expedition till landsorten.

NORDISKA MUSIKFÖRLAGET, Stockholm, Regeringsgatan 35 - Göteborg, S. Hamngatan 45 - Malmö, Gustaf Adolfs Torg 43

Ida Högstedt.

Else Kleen.

Ellen Key.

Prins Wilhelm.

Selma Lagerlöf.

Elin Wägner.

Alma Söderhjelm.

Daniel Fallström.

Anna Lenah Elgström.

Per Hallström.

Ellen Rydelius.

Anders Österling.

Henning Berger.

August Brunius.

Idun börjar ny årgång med nya krafter. Idun blir större och innehållsrikare 1923.

1923 blir ett märkesår i Iduns historia. 1923 övertages nämligen Idun av redaktör Beyron Carlsson, den över hela Sverige välkända publicist som hittills varit Veckojournalens utgivare.

Från 1923 ämnar han ägna alla sina krafter åt att göra Idun inte bara till "damernas egen" utan hela familjens egen, en tidning som man läser, värderar och tycker om överallt i de svenska hemmen.

Idun har ju de stoltaste anor att bygga på. 35 år av dess tillvaro ha tjänat till att låta den slå djupa stadiga rötter i nationens hjärta. Det har blivit gammal god tradition att låta ett pnenumerationskvitto på Idun ingå bland julklapparna.

I år hoppas emellertid Idun att få denna sin vänkrets betydligt utökad. Främst därför att Idun denna gång ser sitt program förstorat och förnyat.

Den främsta nyheten på det nya årets program är att Idun utökar väsentligt sitt sidantal.

Därmed ser sig tidningen i stånd att förverkliga en av läsekretsens länge närd och uttryckt önskan nämligen att få Ida Högsteds värderade hushållsråd tryckta så att de med lätthet kunna fränskiljas för att förvaras som en rådgivare för sig, lätthandterlig och lätt överskådlig. Att de på detta sätt betydligt öka i värde faller av sig självt.

Likaledes är det tidningen en glädje att kunna tillmötesgå läsarnes önskan att på samma sätt få följetongen tryckt så att även den med fördel kan hopsamlas till ett helt för sig utan att tidningen behöver sönderstyckas.

På det genom denna utökning större antalet textsidor kommer Idun att i ännu högre grad än förut tillgodose kravet på att vara underhållande och roande på samma gång som dess text ger behållning av bestående värde. Det är tidningens hopp att den dag i veckan då Idun kommer skall det kännas som en god vän anlant till hemmet, en vän som vet mycket av vad som händer ute i världen, som är klok och erfaren och i stånd att ge goda råd och som därtill är i besittning av ett befriande gott humör.

Bland nyheter för 1923 års årgång må nämnas:

Prins Wilhelm medarbetar med några noveller. Alma Söderhjelm tecknar kvickt och skarpt samtiden i en fortlöparende serie "Klipp ur min film".

Gwen ger goda råd om "A och O i umgängeslivet".

Modebrev från de tre världsmetropolerna hålla

läsarinnorna à jour med modenyheterna i Paris, Berlin och London.

Svenska bjudningar behandlas utförligt av Ida Högstedt, som med sin rika erfarenhet vägleder husmödrarna när de skola ha främmande, det må vara en tillställning i all enkelhet eller ett festligare kalas.

Damernas diskussionsklubb med Ebba Theorin som ordförande ger tillfälle till meningsutbyte i alla de frågor som ligga Sveriges kvinnor om hjärtat.

Hushållets A B C heter en artikelserie av Ida Högstedt, vilken blir ovärderlig för varje blivande husmor.

Mina teaterporträtt heter en serie rikt illustrerade skildringar från scenens värld av Herman Seldener — Bon Soir.

Daniel Fallström värdesätter alla till Idun inlämnade poem, vilka införas i tidningen enligt hans anvisningar. Alla skaldestycken, som hädanefter publiceras i Idun få alltså ett än högre värde genom detta från kompetentaste håll givna erkännande.

Fyra av Svenska Akademiens medlemmar C. Bildt, Per Hallström, Fredrik Böök och Albert Engström ha lovat sin medverkan i Idun 1923.

Våra prästgårdar skildras i ett antal kulturhistoriskt framstående artiklar av Torsten Fogelqvist.

Iduns porträttgalleri blir en nyhet som Iduns läsarinor och läsare säkert skola hälsa med intresse. Samlade på ett ställe ses här porträtt av framstående personligheter å deras bemerkelsesdagar.

Celestins veckokronika hör till den glada läsningen i varje nummer.

De små Idunesarne få också sitt hörn med i tidningen. Barnens egen avdelning, redigerad av Ellen Rydelius, skall med skämtbilder, pristävlingar o. d. underhålla familjens yngre medlemmar.

Från flydda tider ges ur memoarsamlingar och andra arbeten korta kulturhistoriska skildringar.

De främsta pennorna komma f. ö. allt fortfarande att medverka i Idun såsom Elin Wägner, Marika Stjernstedt, Anna-Lenah Elgström, Henning Berger, Bo Bergman och August Brunius.

En särskild uppmärksamhet ägnas nästa sommars stora händelse:

Göteborgsutställningen, därifrån Idun kommer att meddela snabba, påpassliga och sakrika rapporter i både ord och bild.

Julnumret som år 1923 blir praktverk av främsta kvalité tillfaller även nästa år Iduns prenumeranter som en utomordentligt vacker julklapp.

Herman Seldener.

Ebba Theorin.

Fredrik Böök.

Marika Stjernstedt.

Albert Engström.

Torsten Fogelqvist.

Bo Bergman.

Trots det att Idun under 1923 utkommer med ökat antal sidor bibehålles likväl prenumerationspriset som alltså är: Upplaga A: vid prenumeration å närmaste postkontor helår 15: —, halvår 8: —, kvartal 4: 25; vid direkt prenumeration å tidningens exp. helår 16: —, halvår 8: 50, kvartal 4: 25. Upplaga B: (Praktupplagan) vid postprenumeration helår 17: 50, halvår 9: —, kvartal 4: 75; vid direkt prenumeration å tidningens exp. helår 19: —, halvår 9: 50, kvartal 5: —.

CRÈME DE CHOLEPALMINE

Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber å Kr. 1.— och 60 öre.

PÅHLSSONS
Dessertchoklader
Högfina kvalitéer
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

JULKALAS FÖRRÖCH NU

VÅRA TRADITIONELLA JULSEDER ha bibehållit sig tämligen oförändrade genom århundradena men ändå säga de gamla att julen inte mera är vad den varit. Ber man dem förklara vari skillnaden består skaka de sina huvuden och säga att nutidens människor inte ge sig tid att ha roligt på det enkla och flärdlösa sätt de själva hade i sin ungdom.

De goda tider äro borta så är min mosters jämna gnäll skrev redan Anna Maria Lenngren för 125 år sedan. Och det är nog så att den goda tiden alltid varit den gamla — ända sedan Adam och Eva tänkte tillbaka på det förlorade paradiset.

Men vari består skillnaden, om vi hålla oss till julen och dess festligheter mellan förr och nu?

Idun har vänt sig till två kännare av gamla dagars sällskapsliv, fru Lotten Edholm, i ungdomen hovdam hos drottning Josefina, och senare genom sin make, Karl XV:s livmedikus, en gärna sedd gäst hos hovet och societeten, och till skriftställaren Johan Grönstedt, själv av en gammal anedd borgarläkt och bekant som den kanske förnämste kännaren av borgerligt Stockholmsliv för femtio, sextio år sedan.

— Jag tror, säger fru Edholm, (som snart fyller 84 år) — och snurrar ett varv på pianostolen, när hon avbrytes i sin dagliga pianoövning, — att man hade oändligt mycket roligare på jularna förr i världen än nu. Nog måtte väl t. ex. de moderna danstillställningarna vara bra tråkiga!

Nej, annat liv var det över balerna i mitt föräldrahem på 50-60-talet. Då gick valsen som en virvelvind och man stormade fram i galoppen. Det var lyckligtvis präktiga golv på vårt gamla Ekeby, som stod emot påfrestningar när Västmanlands regemente hoppade polkette eller figurerade i fransäsen efter den stiligaste militärmusik.

Vid enklare festligheter sköttes musiken av klockaren eller familjemedlemmarna själva. Vi voro sju barn, och kunde lätt åstadkomma en orkester av piano, fiol, harskräm, valthorn och flöjt.

Mellan danserna serverades mandelmjolk och bischoff — så enkel var trakteringen — och till supén förekom aldrig mer än tre rätter mat, de samma på julkalasen år efter år: Våldiga hemlagade fiskfärsar, (vanligen beräknade för hundra personer), fågel och dessert.

Våra baltoaletter voro också mycket enkla, om man jämför dem med vad som brukas nu: Nätte-dukklänningar, vanligen i lila eller vitt, svarta hemgjorda skor och täta vita strumpor. Frisyren var i stil därmed, en liten fläta vid vardera örat uppbunden med rosett, och en upplagd fläta i nacken, också den med rosett, det var hela stassen.

— Ja, så gick det till då, slutar fru Edholm — och jag tror att man hade så roligt, därför att familjemedlemmarna höllo ihop, och därför att man hade

tid att ha det. I mitt hem fick ingen lättja förekomma — vi flickor skötte mjölk-kammaren, sutto i vävstolen och voro guvernanter för småsyskonen — men det var naturligtvis inte det jäktande nutiden fört med sig. Man tänkte på och glädde sig åt sina små festligheter långt i förväg — man gjorde charader och levande bilder, övade in sånger och musiknummer.

Nu hinner man inte ha så stort intresse för underhålningen. Det har blivit en plikt, vad som förr var en glädje — och vad tjänar det förresten till att försöka roa dem, som varje kväll kunna gå på biograf!

Herr Grönstedt håller med fru Edholm om att man roade sig bättre förr i världen — om också inte enklare, än man gör nu. Det lilla han sett av det moderna nöjeslivet har verkat dumt och parodiskt i jämförelse med livsglädjen i 60-talets Stockholm.

De förmögna borgarnas julkalas började på annandagen, men då var det också offentliga tillställningar i staden: maskeradbal hos La Croix vid Brunkebergstorg och på Mosebacke för de lägre stånden. Till julmiddagen serverades brännvinsbord med fyra à fem olika sorter, bl. a. rosenlikör för damerna, och det fanns ofta aderton assietter med delikatesser och småvarmt på bordet innan nässelkålen, skinkan, fågeln och äppelkakan kom.

Inte heller sparades det på viner. Följande viner serverades vanligen till nedanstående rätter:

- Ostron: vit Bourgogne.
- Soppa: Madeira, Xeres eller röd Bordeaux.
- Fisk: Vit Bordeaux eller Mosel.
- Köttträtter: Röd Bordeaux och Champagne.
- Gåsleverpastej: Röd Bordeaux eller Rhenvin.

Legymer: Rhenvin eller Holländskt Seltersvatten i lerkrus.

Efterrätter: Rött portvin. Blomsterdekorationer användes inte mycket men bordduken var av fin damast, glaset franska »mousseline», porslinet ostindiskt, och silvret äkta och gediget, även de stora kandelabrarna med sina vaxljus.

Kaffet serverades ej vid bordet, utan i salongen eller rökrummet. Där bjöds på äkta havanna, ibland så fin att var cigarr satt i ett glasrör. Till kaffet serverades cognac och Martinique, holländska likörer och punsch och seltersvatten i lerkrus.

Under det herrarna smakade på allt detta fingo damerna stanna i salongen och höra någon liten mamsell spela »Jungfruns bön», tills vid elvatiden en vaktmästare slog upp dörrarna till matsalen och förklarade att supén var serverad.

Under tiden kommo flera gäster, som ej kunde få rum vid middagsbordet, och därför endast blivit bjudna på supé.

Det var alltid gående bord, men damerna upptäckte sittplatser och etiketten krävde att herrarna serverade dem, innan de försågo sig själva.

På soaréer med dans dukades i somliga hem förutom det stora bordet och några småbord i salen även i de angränsande rummen bord med fyra eller sex kuverter, med en uppsare för vart eller vartannat bord. Gästerna hade då frihet att själva välja sina bord. Vid de unga fruarnas bord sutto alltid ungherrarna, och till de äkta människens flyktade änkorna, som icke fått plats vid ungherrarnas.

Efter maten blev det dans på nytt — de nedbrunna ljusen ersattes med nya och det hjälpte inte att de populära herrarna Olsson och Ringvall (Axel Ringvalls far) som alltid skötte kalasmusiken, snusade och sågo allt mera melankoliska ut, dansen fortsattes tills den nya dagen bröt in.

Den finaste offentliga balen ägde rum på Börsen och gavs av borgerskapet för kungligheter, de högsta hovfunktionärerna, Stockholms garnisons officerare och diplomatiska kåren. Till den balen hade varje välfrejdad person tillträde, om herrn bara var klädd i uniform eller svart högtidsdräkt och damen i svart siden- eller sammetsklänning.

För övrigt dansades det mycket under jultiden både i familjer och på offentliga lokaler. En dansant ungherre med stort umgänge var ofta bortbjuden till två tre familjer nästan varje kväll.

Stort värde satte man på att få en inbjudan från »Muntra fruarnas koteri». Det bestod av ett tiotal behagliga och levnadslustiga fruar som gävo exklusiva middagar och baler och voro mycket uppmärksammade och firade, icke minst av kungen och hertigarna.

Bland offentliga baler voro Amarantens och Innocensens särskilt lysande — de hedrades också med kunglighetens närvaro.

Den stora allmänheten tyckte bäst om balerna i La Croix salong, fastän tonen där var mera fri än fin — bättre ändå än i Mosebacke salong, där kavaljererna kämpade med knytnävarna om de skönaste och mest eftersträfvansvärda damernas gunst.

En bild från den fina borsbalen i Stockholm, om vilken här berättas några roande saker. Bilden är ritad av major Höckert och förekom i Illustrerad Tidning 1859.

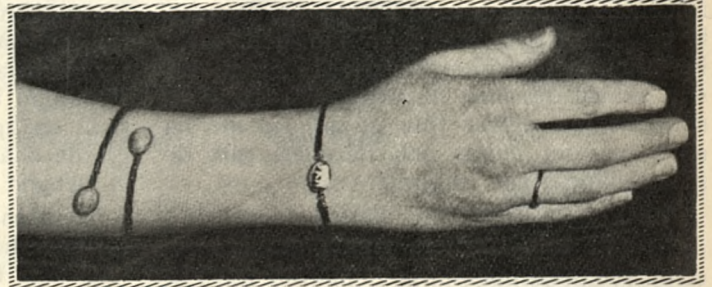
Gubben's Kalasbullar Ostronanjovis Caviar rekommenderas! **MÖBLER** Vackra modeller. Bästa utförande. **CARLSSON & REICKE**, Möbleringsaffär Etabl. 1891 Sibyllegatan 19 - Stockholm. Etabl. 1891

ELEFANTSVANSHÅR OCH ONYX

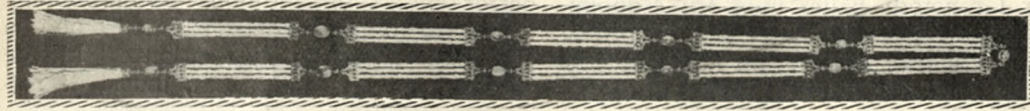
NÅGRA GLIMTAR FRÅN JUVELERARNAS JULFÖNSTER.

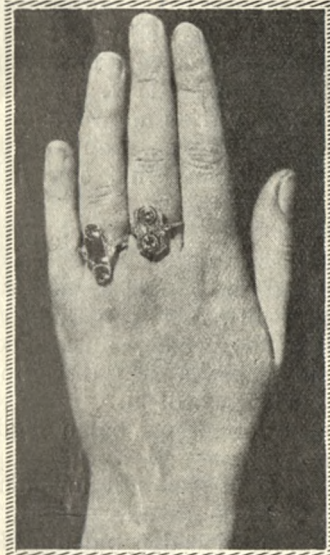
Elefantens sträva svans i oarbetat tillstånd.

På denna bild ser man två armband, flätade av guld och elefantsvanshår och prydda med lapis lazuli. Ringen är likaså i guld och elefantsvanshår, den allra sista moderniteten från Paris. Hallbergs Guldsmeds A.-B.

Ett hypermodärnt smycke från K. Andersson: Höftkedja, "bajadère", av pärlband, blekblå Ceylonsafirer och guld.

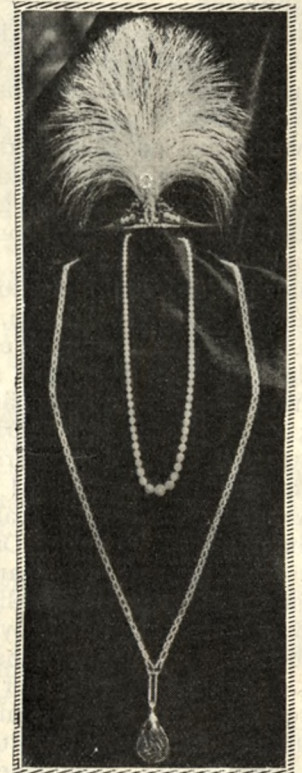
Två ringar av den nu mycket omtyckta långsmala formen. Till vänster en djupblå Birmasafir, infattad i briljanter, till höger en ring med två briljanter. K. Andersson.

Ett modärnt hårsmycke av briljanter från Möllnborgs.

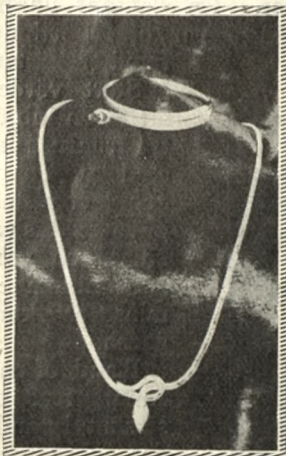

Här är samma vackra hårsmycke, försett med en kläpp och använt som halssmycke.

Tre utsökta smycken från Hallbergs: en apart, lång kedja av små pärlor med en stor mörk ametist, en collier av orientalska pärlor och ett hårsmycke av briljanter med en vit esprit.

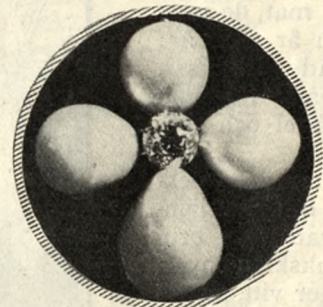
Ett modärnt ormgarnityr i mjukt, fjädrande guld. Ormhuvudena ha små ögon av smaragder. Hallbergs juvelrareaffär.

ELEFANTENS SVANS SOM PRYDNAD för vita kvinnoarmar — det skall vara Paris, som kan uttänka denna kombination, Paris, som funnit på att göra skor av ormskinn, sätta apskinn på hattar och sammanfoga det skenbart oförenliga och förbluffande till en pikant modesak. Nu ligga ringar och armband av skimrande guld och stråvt elefantsvanshår i Hallbergs fönster och locka genom sin nyhet och sin prisbillighet. Man får den nyaste av alla ringar för tolv kronor, ett armband med två stora lapislazuli kostar femtio kronor. Ibland äro dessa armband prydda med små kulor av elefantens betar eller en liten snidad miniatyrelefant i elfen-ur konkurrensen.

ben. De mjuka fjädrande ormhalsbanden och -armbanden äro en annan Parisnyhet, som för resten var en vogue för en tretio år sedan och som också höra till de överkomliga smyckena, då ett garnityr kommer på cirka hundra kronor. En gedignare smak väljer kanske ett pärlband för tjugutusen eller den praktfulla briljantringen för 120,000, men för dem som ej kunna skaffa sådana skatter, är det gott att det finns vackra ting med litet penningvärde.

En annan apart nyhet, som fått sitt namn efter österlandets bajadärer, hitta vi hos K. Andersson. Det här avbildade skärpet, som naturligtvis skall läggas kring en läcker aftonklänning, var ett mycket vackert arbete i små pärlor och blekblå safirer. Pärlor äro det mest efterfrågade, berättar man i denna juveleraraffär, det är ju också en säker penningplacering. De orientalska ha ju på senare tider fått en konkurrent i de japanska, som bara bli tredjedelen så dyra och som, när det gäller pärlor av små dimensioner, äro illusoriskt lika de äkta. De stora japanska förefalla dock tämligen "döda". Även i Finland och i de lappländska sjöarna, bl. a. vid Jockmuck, har man fiskat pärlmusslor, men för att ej musslorna helt skulle dö ut, har detta fiske nu förbjudits, och de svenska pärlorna äro så gott som

En vacker och ganska ovanlig användning för stora pärlor: brosch med briljant i mitten. K. Andersson.

Onyx och briljanter är en raffinerad sammansättning, som man finner i olika variationer hos Guldsmedsbolaget vid Gustav Adolfs torg. T. ex. ett par runda manschettknappar i svart onyx med en blixtrande krans av briljanter. En förtjusande julklapp till en manlig anförvant, men den kostar över en tusenlapp. Vit onyx, ett ännu dyrare material, förekommer också som knappar, en av de få lyxföremål, varmed en herre kan excellera. Slutligen ser man här små utsökta armband i flera rader små pärlor och onyx, broschar i onyx och blixtrande briljanter o. d.

BARN- OCH PERSONVÅGAR **NORDLÖFS** Handsydd Skodon Egentillverkning
 uthyras och försäljas i vår utställningslokal
 R. T. 2070 **Normalmstorg 1, Stockholm.** S. T. Norr 4831
NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS, NYNÄSHAMN H. K. H. KRONPRINSENS HOVLEVERANTÖR Kungsgatan 20 GÖTEBORG

ETT JULMINNE FRÅN ÅLAND

KLAR OCH KALL STÅR VINTERN utanför barnhemmet. En underbar doft fyller stugan och alla rummen, det är lack, granris, pepparkaka och skinka. — »Gå inte till förstukammaren där har julgubben sin korg, i borgarstugan har han sina kringlor och i visthuset finnes korven, som inte tas fram förrän julafton.» —

Äntligen kommer barnpiggen med två lövkvarstar, en träbunke, tvål och rent vatten. Nu är julen här! Det är i bastun den börjar. Hela bastun är klädd i halm, röken doftar så skönt, där den ligger som ett moln under taket och på golvet är det isande kallt, men man klättrar upp ett par trappsteg mot laven och så slår barnpiggen på bad. Skinande ren springer man på små fötter genom knarrande snö. Alla fönster i den stora gården glimma så vänligt. — Hjärtat bultar våldsamt under det vita linytget och lilltösen trycker brors hand, ty han är egentligen morskare, då det gäller, ehuru han är hela två år yngre. Tänk vad det ekar besynnerligt, när två par fötter springa upp för den höga stentrappan. Alla gårdens tomtar stå nog utanför i natt. Dörren går upp. Där står mor vid spiseln och rör i julgröten — gamla mormor lyser av helig frid och alla drängar och pigor som sitta på bänkarna stugan runt, äro vackra som juleänglar. Grenluset på det låga bordet tänds och där är ju allt, som mor haft så skyndsamt med, pepparkakor, hjorthorn, kransar och bullar, pannkakan, vetbrödet. Det strålar, det värmer och lyser, — men då suckar mor vid spiseln, mormor knäpper händerna, och pigorna och drängarna skina icke mer. Far och stora bror fira jul i främmande land. Det knackar! Julgubben med sin stora korg kommer rakt in i stugan. Brev från

Iduns läsare, som i sina svenska hjärtan ha en liten plats för de många öarnas land närmast i öster, skola säkert med nöje läsa denna vackra skildring av ett åländskt julminne, skriven av fröken Fanny Sundström, som bekant Ålands enda kvinnliga landstingsledamot.

far. Just framkommen till Buenos Aires. Far är i hamn! Nu blir det en riktig jul. Drängen Karlsson får en pipa, Karolina ett kjoltyg, men barnen få det mesta. Julgubbens korg är tömd. Mormor tar med

Två ryktbara amerikanskor på Stockholmsbesök. T. v. fredsvännen Jane Addams, en av förgrundsfigurerna vid den fredskongress, kvinnorna nyligen hållit i Haag. T. h. mrs Jane Burr, som besöker Stockholm för att studera våra äktenskapslagar och som i byxkostym propagerar för lättare skilsmässor.

darrande stämma upp »Ack Herre Jesus hör min röst».

Kvällsvarsbordet dukas i ett nu, blodkorg, grynkorg och fläsk, pirog och jultårta. Ännu en bordspsalm och så gäller det att komma till sängs, ty i morgon skall alla i huset till julottan. — Lilltösen och lillekon ha svårt att somna den natten. Det är ju i den natten, som gårdstomten ger alla kreaturen mat. Gamla Brunte har fått hö av tomten i många år, men vad skall lill-Polle säga. Han som ser tomten första gången.

Åh, vad det är svårt att få upp sina ögon. Brunte, Orion, Plevna, alla väntra redan vid trampan och Orion skakar manen så bjällerklängen tränger ända in. Drängar och pigor låta korven och fläsket sig väl smaka, men småherrsskapet blott stampar av iver att få bli inpackade. O, huru vackert det är. Klar stjärnhimmel, bländande snö och skymningen vilar ännu lätt kring den gamla gården. Tomtar och nissar hålla ännu vakt. »Ära vare Gud i höjden, frid på jorden», viskar mormor då hon ledes ned för trappan. Snart äro vi framme vid Kyrksundet. Överallt glimma gårdar och ur varje vik kör ned flere slädar med bjällerklang. Lillen smyger sin hand i systers och båda känna någonting underbart i den stunden. Aldrig i sitt liv uppleva de mer detta. Borta i vikens botten synes kyrkan, vars många höga fönster glimma och blinka. Kyrkfolket tågar nu var i sin bänk, nickande och hälsande till varandra Guds fred, god hälg! Och snart fylles hela kyrkan av folkets sång och orgelbrus. Kronorna och ljusen på bänkarna och läktarna alla glimma de så milt ner till barnen i bänken. Julen, barnens högtid är inne.

T. v.: Kullorna unna sig en trevlig kaffestund mellan julstakflätning och andra glada julbestyr. (Pressfoto). — T. h.: Nordiska Kompaniets julgubbe är som det anstår ett stort varuhus egen tomt, en riktig bjässe, 3 våningar och en tvärhand lång. (Pressfoto).

Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund

har godkänt RUMFORD BAKPULVER

Begär "RUMFORD" och tag ej annat märke.

JULOTTAN — ÅRETS VACKRASTE STÄMNINGSTUND

DEN GAMLE KLOCKAREN BERÄTTAR OM FÖRR OCH NU.

JULOTTANS POESI INGÅR SOM EN väsentlig del i julens. Vad kan väl synas stämmningsfullare än en julotta på landet — och det till och med för dem, som bara känna till den genom beskrivningar i julberättelser. Där är den snabba färden i släde bakom klingande bjällror, där är en hel rad av angenäma kontraster: kolden och mörkret ute, värmen och ljuset i kyrkan, det varma starka kaffet efter hemkomsten. I staden har julottan ett mera stilla förlopp, men den är ändå för de flesta en väsentlig del av julfirandet — ännu.

Det ligger en hel del i detta lilla »ännu». Julottan samlar icke på samma sätt som förr i världen hög och låg. Vad finns det då för övrigt för skillnad mellan julottefirandet förr och nu? Vi ha om den saken frågat några av de klockare i Stockholm, som varit med längsta tiden. Klockare Klarzell i Adolf Fredriks började tjänstgöra i församlingen för trettio år sedan. En tre, fyra andra klockare ha varit med lika länge eller ännu längre, och det är deras berättelser om »förr», som vi lagt till grund för nedanstående.

Det är nu sant, att i en så pass stor och kyrkligt välorganiserad stad som Stockholm firades redan för en trettio år sedan julottan i yttre avseende på ungefär sam-

ma sätt som nu. Men där är ändå vissa små olikheter i själva stämningen, om man så får säga — och det är de små olikheterna, som ha sitt intresse.

Man är mera praktisk nu, det är klart. Förr i världen hade man bara en julotta kl. 1/2 8. Till den blev det också överfullt i kyrkan. Kyrkan öppnades som nu en timme före gudstjänstens början, men redan efter en femton, tjugo minuter var den till trängsel besatt. Nu för tiden har man i alla Stockholms kyrkor två julottor, en kl. 6 och en kl. 1/2 8. Det finns många, som stanna uppe hela julaftonsnatten för att kunna hinna till julottan kl. 6.

Vad som vid julottan såväl som vid andra högtidliga tillfällen höjer stämningen är den vackra sången av kyrkokören. Kyrkokörer har man alltid haft i de större Stockholmskyrkorna — vi tala nu om det »alltid», som en mansålder innebär — men numera är det en betald kör, förr var det en frivillig.

Det måste ju över huvud taget vara så, att den nutida julottan i den moderna staden blir liksom mera praktiskt, rationellt lagd än den var förr eller ännu är på landet. I de jättegranar, som smycka Stockholmskyrkan vid julottan, lysa sedan några år det elektriska ljuset — det är betecknande. I staden varar ottan icke heller mer

än en timmes tid, medan den i landskyrkorna drar ut ett par timmar — så har man ju också haft en lång väg att fara på landet. Det finns de som påstå, att det var mera stämning över julottan förr i världen. Frågar man dem då, vari detta »mer» består, måste de till slut erkänna, att det kanske bara låg i den djupa snön, man måste vada i eller åka släda genom för att komma fram till kyrkan. Och de ha kanske rätt: naturen själv har nu för tiden blivit liksom litet mera rationell och bryr sig inte längre om att anordna riktig ordentlig julsnö.

Våra nutida yngre präster äro nog i allmänhet ganska angelägna om att tillvarata även skönhets- och stämmningsvärdet i gudstjänsten. Detta är väl skälet till att så många av åtminstone de yngre Stockholmsprästerna börjat använda korstecknet — det är kanske ett erkännande åt tecknets makt över tanken, åt åtbördens betydelse för stämningen. Över en annan stockholmsk »modernism» förvåna sig somliga kyrkobesökare. Förr i världen användes de olikfärgade mässkrudarna, och vid advent fick man då se den violetta, vid julen den röda o. s. v. Nu ser man i Stockholm prästerna ofta stå endast i den skjortliknande, långa vita »alban» med det färgade bandet, »stolan» om halsen.

LITTERÄR MOSAIK UR JULBÖCKERNA

ELIN WÄGNER FÅR REPRESENTERAS av en av sina karaktäristiska poänger, spefull och vemodig på en gång. Det är Helena, den bittra prästfrun i »Den Namnlösa» som talar.

»För jag tycker det kunde vara nyttigt för honom att få en ny församling, så sluppe han arbeta så mycket med sina predikningar och där finns en stiftelse där vi kunde sätta mamma. Ack om jag bara hade ett stadshushåll så kanske jag kunde hinna med något, som jag tyckte var roligt nån' gång också.

— Vad skulle det vara, frågade jag.

— Jag skulle vilja lära mig porslinsmålning sade hon och började plötsligt gråta igen med långa snyftningar, som läto alldeles som vinden när den pinar genom illa tätade innanfönster.

Jag var så uppfylld alltjämt av den tanken på den mänskliga själens höga värdighet, uppenbarad av Eva jag haft med mig däruppi från att jag formligen ruskade Helena i armen som för att väcka upp henne och sade — Ja, men Helena, du är ju odödlig! Ty detta att jag sett själen stiga medan kroppen bröts sönder och föll samman till stoft, det var en så stor upptäckt för mig att jag tyckte nu i den första hänförelsen att allt annat blev smått därvid.

— Ja, sade Helena otåligt, det har jag väl vetat länge.»

Anna Lena h Elgström får nöja sig med mindre plats men blir nog nöjd ändå. Ty det citat ur »En romantikers hustru» vi här nedan anföra är i alla hän- delser korrekt.

»Hennes stolthet, hennes levnads ärelyst-

Vi fortsätta och avsluta här nedan den lilla litterära mosaik, som fogats samman av särskilt karaktäristiska fragment ur några av våra mest kända författares julböcker. Denna gång få damerna komma i majoritet.

nad, det lugna livsbejakandet, Thomas a Kempissinnets befastade frid — allt detta hon samlat till sitt försvar likt en krigare sin rustnings delar, låg plötsligt skingrat kring henne.

Hon måste samla det igen, sade hon sig sig ångestfullt — medan hon stod vid spegeln och målade sina läppar röda för att tävla med Alma Sandell! Med ett bittert skratt kom hon liksom till sig själv...»

Kritiken har i Eros i Bergslagen, årets bok av Hjalmar Bergman, funnit att förf. en smula upprepar sig själv. »Det påminner om en präst som hette Kalle Mager. Han ägde all den lärdom en präst skall ha och dessutom var han spränglärdd med ädla tänkesätt och allvarliga förmaningar.

Och det var nog gott och väl om han bara haft avsättning för dem. Men han lyckades inte vinna allmänhetens förtroende och det såg mörkt ut för honom. Då kom han på den idén att lägga en liten livad och nätt historia här och var i sina mastiga gamla predikningar och den bästa gömde han till strax före välsignelsen, så att publiken skulle gå med glada hjärtan och längta efter nästa söndag.

Det tog skruv, omsättningen ökades med

många hundra procent och prästen fick mera smör och ägg och stekar än hans dräng hann sälja på torget. Han kunde använda alla sina gamla predikningar och behövde varken ömsa eller ansa dem utan tog dem som de voro. Han behövde bara se till att han var väl försedd med trevliga historier. Så en dag då han talat om de eviga straffen och hållit en riktig tungviktspredikan i tre omgångar, sa han till sig själv: Det här går aldrig väl om du inte tar en glad bit ovanpå. Det var lögn! Han kunde inte erinra sig en enda rolig historia. Kallsvetten bröt fram på hans panna men så ilsknade han till och tänkte: Är jag präst eller gyckelmakare? För en gångs skull kan också jag hålla på min värdighet. Och han grep sig raskt och barskt an med välsignelsen. Vad hände? Menigheten log. Var och en trodde att prästen berättat en rolighet fast han eller hon kanske inte förstätt det fina i kråksången. Då de kommo ut sade de till varandra. Det var nästan så att jag inte fattade vad han sa' för så rolig var han idag.»

Sist ett citat ur den volym Alma Söderhjelm debuterar med som romanförfattarinna, Kärlekens väninna. Vi låta det tala för sig själv:

»Varför visste människorna ingenting om varandra? De kommo varandra aldrig närmare. Likstjärnorna, som sitta fast i himlavalvet och betrakta varandra på tusen världars avstånd, så sitta människorna fastklistrade i tillvaron med milslånga mellanrum. De se varandra bara som små prickar och kunna aldrig närma sig varandra.»

Konstflitens flossamatta

Cjock, varm, vacker, slitstark. Relativt billig.

Mattan för det burgna, välombonade, med kultiverad smak inredda hemmet.

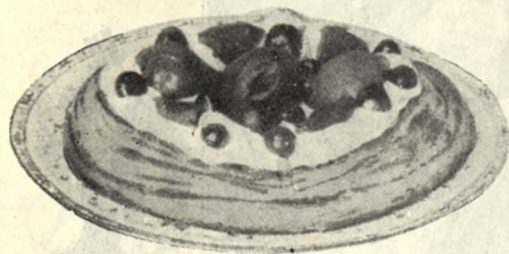
Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

KAPPA

BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS

ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Fransk smörtårta med vaniljcrème och syltade frukter. (Se beskrivning sid. 1263).

HEMMAGJORDA "GOTTER".

I HEM, DÄR DET FINNES UNGDOMAR och för övrigt även i andra, är det trevligt att ibland ställa till med ett karamellkok. Särskilt till eller omkring julen är ett dylikt särdeles lämpligt, synnerligast om det kan utvidgas på så sätt, att det innefattar ett par extra sorter godsaker utom den eventuellt vanliga, som vederbörande kokkonstnärinna — eller konstnär, ty även pojkar äro intresserade av karamellkokning — här särskilt "kläm" på.

Ett av de första villkoren för att karamellkokningen skall lyckas är tillgång på prima socker. Sådant finnes numera åter i marknaden. Bäst anses toppsocker vara, men undertecknad har för sin del vunnit fullt ut lika goda karamellresultat med prima strösocker, vilket dessutom är lätthanterligare än toppsockret, i de fall då detta ej förut är sönderhugget i butiken.

Ett annat viktigt villkor för karamelltillverkningen är lämpligt kokkärl. Av dessa föredrages av "professionals" oförtenta kopparkärl, men som ett dylikt mera sällan äro tillfinnandes i privat hem, är en tjockbottnad aluminiumpanna fullt ut lika lämplig. I nödfall kan även järnkärl med eller utan emalj — denna senare *oskadad* — användas.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Den lättast tillverkade karamellsorten är

Hård nougat.

150—200 gr. sötmandel, ½ kg. strösocker. Mandeln skällas och finhackas och får under noggrann passning torka i ugnen utan att antaga färg. — I en invändigt blankskurad stekpanna lägges sockret, och röres sedan med träsked över ej för stark eld tills det börjar klimpa sig och smälta samt antaga gulbrun färg, då mandeln genast iblandas. Kokkärlet flyttas omedelbart på svagaste värme, så mandeln kan koka på sin höjd ½ minut i sockret, varigenom nougaten får en mera utpräglad mandelsmak. Massan upphålles därefter genast på smord plåt eller marmorskiva, jämnas med lätt smord kniv och skäres, innan den hinne hårdna i små sneda rutor eller stänger. — Så snart nougaten är kall, lägges den i torr bleckburk, försedd med tättslutande lock och förvaras — men dock endast för några få dagar — på torrt ställe.

Mjuk nougat och nougatpraliner se nedan!

Kolakarameller.

3 dcl. tunn grädd, 1 dcl. brunt farinsocker, 6 dcl. strösocker, 1 dcl. kakaopulver, 1½ dcl. sirap, 1 tsk. gott, kallt smör, 1 struken msk. vaniljchoklad. Först hålles grädden i tjockbottnad kastrull av aluminium eller järn, som ej svärtar. Därefter iblandas de övriga ingredienserna, varefter blandningen får under omrörning koka 35—45 min. eller tills vid prov i kallt vatten lagen låter forma sig till en tämligen fast kula. Massan hålles upp på smord plåt, och när den något avsvulnat, skäres den med smörd eller oljad kniv i fyrkantiga bitar. När karamellerna efter en stund äro fullt kalla, inviras de i smörpapper.

Bakad mandelkonfekt.

400 gr. sötmandel, ½ kg. socker, helt litet rosenvatten (fås på apotek), eller i brist därpå vanligt vatten, 3 stora äggvitor. — Rött vinbärs- eller annat fruktgelé.

Mandeln skällas och males på mandelkvarn. Sockret tillsättes och helt litet vatten (1½—2 msk.)

stänkes på, men ej mer än att massan blir nätt och jämt fuktig. Det hela males därefter genom mandelkvarn. Massan bör nu vara jämn och smidig. Är den ej tillräckligt fin, drives den ännu en gång genom kvarnen eller också stötes den i stensmortel. Äggvitorna slås till skum, dock ej så hårt som till maräng, och inarbetas i mandelmassan. — På bakbordet ströses florsocker, blandat med potatismjöl och häri utkavlas större delen av massan i tjocklek av 1—1¼ cm. Härpå bredes ett tunnt lager av något uppvärmd vinbärs- eller fruktgelé. Resten av mandelmassan utkavlas tämligen tunnt och skäres i smala stänger, som lägges med jämna mellanrum av c:a ½ cm. över den gelébestrukna plattan. Plattan skäres sedan i små avlånga fyrkanter — omkr. 2½ cm. långa och 1½—2 cm. breda, som ställas på sockerbestrött skrivpapper eller ännu hellre oblat,

och gräddas på plåt i ganska svag ugnsvärme. — Önskar man denna mycket goda och rensmakande konfekt något mjuk och seg inuti men tämligen fast till det yttre, ökas värmen något. När konfekten är som den bör vara, skola kanterna liksom bukta sig utåt.

Ovanstående mandelmassa kan hålla sig färsk och smidig ett par veckor om den förvaras i med pergamentpapper överbunden burk. Men då bör den ej tillsättas med äggvitor, utan hellre med en eller annan tesked vatten.

Fruktpastiljer.

300 gr. florsiktat socker, saften av 1 citron, grön eller skär karamellfärg.

Sockret stötes eller gnides sönder enär florsiktat socker oftast är klimpigt. Det röres sedan 10—15 min. med citronsaften, varefter det sättes över elden och färgas med några droppar karamellfärg. När massan är ljum, tryckes den genom en styv pappersstrut på lätt smort papper i droppar stora som en 50-öring. Lossas med kniv, när de äro fullt kalla. — Om så skulle behövas, tillsättes något mera citronsaft.

Några olika sorters chokladpraliner.

En oändlig mängd olika chokladpraliner kunna framställas av blockchoklad, som smältes i vattenbad, varefter olika slag av nougat, nötter, kanderade frukten, fondants etc. neddoppas i den, då efter en kort stund chokladen stelnar.

Mjuk nougat.

Vanlig nougat finkrossas och blandas med mandelmassa och formas till små korta stänger. Är massan torr och spröd, så den är svår att få hålla ihop, tillsättes helt litet grädd.

Av blockchoklad — finnes i större speceriaffärer — tages 4—5 hekto som hugges i mindre bitar och lägges i en torr liten kastrull. Denna placeras i en kastrull med knappt kokande vatten — ej en gång ånga får komma när chokladen — och omröres tills den är smält. En tesked kallt, gott smör tillsättes eller ännu bättre kokossmör.

Nougatstängerna doppas hastigt i den smälta chokladen och lägges på smörpapper eller plåt. Vid doppningen begagnar man sig med fördel av en tvätandad gaffel.

Även hård nougat kan överdragas med choklad.

Pomeranspraliner.

Syltade, väl avrunna pomerans- eller apelsinskal skäras i omkr. ½ cm. breda och 5—7 cm. långa strimlor, som, om de ej äro alldeles torra, rullas i socker och få ligga några timmar. Doppas i den lösta chokladen och behandlas som föregående.

Nötpraliner.

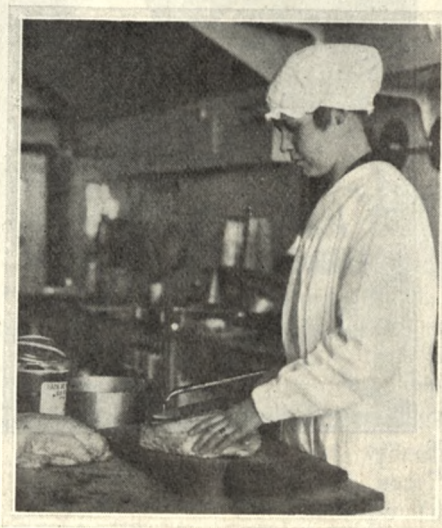
I hekto goda kärnor av spanska nötter rostas lätt ljusbruna i ugn. När nöterna äro kalla, doppas de i chokladen och lägges två eller tre bredvid varandra på smörpapper. — På liknande sätt behandlas sötmandel, valnötter, kulor av mandelmassa etc.

Smördegsbeskrivningar finnas i oändlighet, och var och en skicklig husmor eller dito kokerska följer gärna sitt givna recept, n. b. när resultatet blir det önskade. Men för den, som ännu står osäker och tvekan, lämnas här nedan en smördegsbeskrivning, som, om den till alla delar rätt följes, alltid lyckas.

Äkta smördeg. (Tämligen stor sats.)

½ kg. mjöl, omkr. 3 dcl. vatten, 1 msk. ättika, smör: samma vikt som degen eller omkr. 8 hekto. Mjölet siktas och däri inarbetas ättikan samt så mycket vatten, att degen blir fast och smidig. Den väges och får sedan vila på svalt ställe c:a 15 min. — Smöret tvättas, vattnet kramas väl ur och det plattas ut till en tjock kaka, som lägges på tallrik, varefter det också får så svalt en liten stund. — Mjöldegen utkavlas till en platta av omkr. 1 cm:s tjocklek, något tjockare på mitten. Smörkakan lägges mitt på degen, och degkanterna vikas över så smöret blir fullt täckt. Med kaveln tryckes sedan mot plattan så deg och smör fastna ihop, varefter den lägges på sval plats 15—20 min. — Degen kavlas sedan med mjölad kavel varsamt ut till

(Forts. sid. 1262.)

Hushållets A. B. C.

En grundläggande serie artiklar för det svenska genomsnittshemmet av Ida Högstedt i Idun 1923.

BLAND DE MÅNGA VÄRDEFULLA bidrag, som Idun under 1923 erbjuder husmodrarna, bör i främsta rummet nämnas en artikelsvit av synnerligen stort värde. Man kan utan överdrift påstå, att här erbjudas läsarinna en serie standardartiklar, vilka i sammandrag innehålla allt vad en husmoder behöver veta om skötseln av sitt hem.

Under titeln Hushållets A. B. C. kommer nämligen den för sin kunskapsrikedom och vederhäftighet på området allmänt erkända hushållsexperten fru Ida Högstedt att skriva en fortlöpande artikelserie, däri hon på ett underhållande och strängt instruktivt sätt behandlar alla de hemmets angelägenheter, som beröra hemvärd och kokkonst i ett nutida svenskt genomsnittshem.

I dessa tider, då man får bevittna framträdandet av en del »hemmets rådgivare», vilkas tvåsäkerhet oftast stå i omvänt förhållande till deras sakkunskap, är det särskilt skäl framhålla det säkra omdöme, den goda smak och de gedigna kunskaper, varmed Ida Högstedt förstätt vägleda husmodern. Iduns läsarinna ha alltså anledning att med största intresse motse offentliggörandet av Hushållets A. B. C.

SUPERIOR
IMPERIAL
SPECIAL KINA

Drick Sundgren's Thé

FRIMÄRKS
SPECIAL
INDISKT

DÄR MISTELN OCH STRUMPAN RO JULENS FÖRNÄMSTA SYMBOLER

Denna jultidningsbild illustrerar den typiska franska och engelska julleden: på julaftonen hänga julklappsaspiranterna ut sina strumpor, för att på juldagsmorgonen finna dem fyllda av »le petit Jésus», som de franska barnen säga, eller »Father Christmas», såsom den engelska variationen lyder.

Smällkaramellerna ge det lustiga inslaget i det tyska, franska och engelska julfirandet och ju också i någon mån hos oss.

Misteln, som man här ser gunga ovan parets huvuden, bidrager i hög grad till att förljuva den engelska julhögtiden. Här en söt variation (ur »Tallér») på ett evigt tema.

Det »förskräckliga» moderna barnets jul skulle man kunna sätta som rubrik till denna bild av flickan, som stickar en strumpa (vari hennes julklappar skola läggas?) Det är en teckning av Mabel Lucie Attwell, som skapat sin egen, humoristiska barntyp. Den lilla, som tydligen inte tror på någon jultomte, säger förnumstigt: »Jag tror inte på älvor och sånt där. Så stå inte där och flaxa med vingarna och pip, som om ni vore verkliga».

I denna eleganta bild i »Vanity Fair» gisslar tecknaren det moderna amerikanska julfirandet. Den gamla hederliga julen med familjejudning, julgran och plumpudding har ersatts med jazz-band, förbudlandets hembrända drycker och en lättsinnig karnevals-stämning. Det är tyvärr inte utan, att det här och där hos oss finns en liknande tendens.

En parasfrase i »The Sketch» över det anglosaxiska julfirandet, tecknad med typisk engelsk humor, från den stund då »Bonzo» finner sina julklappar i strumpan, tills han går till vila, matt av plumpudding och nöjen.

Två lustiga engelska teckningar, som visa, hur man på Albions ö firar julen i mera förnämnt stela kretsar och i mera borgerligt uppslupna

I INTET LAND FIRAS JULEN SÅ vackert och stämmingsfullt som i Sverige — det betyget få vi ofta av utlänningar, som tillbragt ljusets hälg i vårt land. Men om också icke sydländska folk i ett mildare klimat kunna känna så som vi för den stora julfesten i vintermörkret, fira de den på sitt sätt. Tyskland är ju det land, där julfirandet mest liknar det svenska, fast de lackade »klapparna» ersättas av oinslagna gåvor under »der

Christbaum». De här återgivna bilderna, som hämtats ur de nya utländska jultidningarna, ge för övrigt något av det karaktäristiska för julen i de olika länderna. Kyssen under misteln, som är ett så tack-samt motiv för missromansförfattarna, illustreras här med vanlig anglosachsisk söthet, på samma gång som plumpuddingens sötna och fetma kommer till sin rätt i skämttecknarnas juldrömmar. I Frankrike, där givmildheten och presentutdelnin-

gen koncentreras kring nyåret, är det bara barnen, som bli ihågkomna under julnatten, då »le petit Jésus» genom den öppna cheminén slänger ned i deras upphängda strumpor vad deras hjärtan önska. Samma julnatt sitta många av de förväntansfulla småttingarnas föräldrar på mondäne restauranger, ombrusade av ett uppsluppet karnevalsliv.

NEDBRINGA KOSTNADEN till en BAGATELL för Eder

skoslitning genom att köpa **TRELLEBORGS Gummisulor och klackar.**

BÄSTA EXIST. RANDE FABRIKAT.

SLÄTA, ej smuts-samlande **SULOR.** KUNNA PÅSÄTTAS AV ENVAR med Trelleborgs SULLÖSNING, som besitter oanad Bindförmåga. Påsatta SKODONEN verka dessa **SULOR** ej klumpiga och se ut som vanlig lädersula.

Erhålles hos alla välsorterade skohandlande.

TRELLEBORGS GUMMI-FABRIKS AKTIEBOLAG TRELLEBORG.

DEN LILLE HALSLÄKAREN

"Nu ska' vi ta' en Tulo-pastill", sa' den lille halsläkaren, "så ska' snart hesheten vara borta". Då Ni vill ha en verkligt bra bröstpastill, se till att Ni får Tulo, den — och ingen annan

Uppfriskande. Pris 25 öre. Välsmakande.

Ett barn blev fött.

(Forts. fr. sid. 1253.)

Då förstod Lisa, att han menade barnsängen. Den natten fick John junior sova lite varstans. Han tycktes finna behag i det äventyrliga och teg. Men hans pappa sysslade med den första upprinningen till en ny konstruktion av en barnvagn, en som skulle vagg, vagg mjukt och hygieniskt riktigt, automatiskt, så fort barnet rörde på sig.

Sagan om teknik och uppfinning är så vanlig och banal i det moderna Bagdad, att jag inte skall dröja vid den. Det sägs ju, att vad som först drev mänskligheten framåt var omsorgen om de efterkommande. John och Lisa, som inte kunde få något arbete, återvände till urtillståndet och arbetade vid sitt barns säng. De blevo inspirerade och geniala. Ack, ingen annan hade bruk för deras geni.

Julafton kom. Där fanns inga gåvor, ingen gran, inget festligt julbord hos John och Lisa. Än sedan då? Den första, den enda verkliga julaftonen firades i icke mindre torftighet än här, sade John och Lisa och betraktade den ljuva varelse, som nu sov lugnt i sin krubba — förlåt säng, ändrade de det strax till. De voro uppsagda till avflyttning den första, därför att de voro efter med hyran. Men fanns det inte de som fingo sitta i ett stall i Betlehem en dag som denna? Båda voro högtidligt förvåntansfulla och sågo — nej bevars, inte efter någon stjärna, men på klockan. Då ringde det i tamburen. En gång och en gång till... Båda rusade till dörren och öppnade. In trädde först en elegant man. John presenterade honom för Lisa som ingenjör Aronsson. — »Din uppfinning är utmärkt, sade han. Du har i dag fått patentet sålt på de villkor du uppställde. Gratulerar... Nej, se där ha vi visst drivkraften...» Och han gick fram till barnsängen.

Efter ingenjören hade en medelålders dam kommit in. »God jul», sade hon till Lisa. »Era barnhuvemönster bli säkert en utmärkt affär. Linneamagasinet åtar sig distributionen. Vill ni ha förskott?»

För dessa två budbärare hade man inte märkt en tredje. Det var en mörkhyad grov ung man i uniform, lastad med paket: matvaror i en korg, en liten gran i ena handen.

»Det var utmärkt», sade Lisa. »Kom in här. Jag ville det skulle vara en överraskning för dig», viskade hon till John, »att jag hade beställt allt det här. Men så du har överraskat mig.»

Alla tre budbärarna dröjde en halv minut kring den lilla sängen.

»Lisa», sade John sedan de gått, »tyckte du inte, att de sågo ut som de heliga tre konungar, som kommo med gåvor? Och allt detta ha vi fått genom den här lille... Så små mäktiga händer.» Och han gick fram till barnets bädd.

Iduns hushållssida.

(Forts. fr. sid. 1259.)

omkr. 2 cm:s tjocklek, varvid man söker förhindra att smöret kommer fram. Den vikes ihop från var sin sida i 3 tag, så nedifrån och uppåt på samma sätt och ställes åter ut 15 min. Samma procedur upprepas nu 3 gånger, varvid iakttages att degen för varje ny utkavling lägges på motsatt håll mot förra gången, samt att degplattan från andra utkavlingen räknat blir tunnare eller omkr. 1 cm. i tjocklek.

Smördeg håller sig under vintern god 4—7 dagar, om den får ligga svalt inom en mjöldoftad serviett.

En enklare, men dock god smördeg erhålles genom att taga ½ kg. mjöl, 2½ dcl. vatten och därtill blott ½ kg. smör, samt sedan bereda degen på förut beskrivna sätt. Degen går upp, men bakverket blir ej fullt så frasande luftigt som när samma vikt smör och deg tages. Nu blir det ¾ kg. deg och ½ kg. smör.

STEINWAY & SONS

STORT LAGER I ENSAMÅLANTUREN: LUNDHOLMS PIANOMAGASIN: STOCKHOLM • JAKOBBERGSGATAN 39

Begär alltid

Kobbs Thé

CRESCENT TVÅL

Oöverträffad vid tvätt av såväl tjockaste ylle som finaste linne.

Kinamagasinet

Råsidan 3.50, Dukar, Flygeltäcken, Kuddar, Konstsaker, Mattor m. m.

Regeringsg. 43 I, Stockholm. Riks 30 86.

Ovomaltine

är vid alla

svaghetsstillstånd

ett ovärderligt styrkemiddel för såväl barn som vuxna.

Fråga Eder läkare.

Fås på alla apotek.

Generaldepot för Sverige:

Apoteket Lejonets Droghandel

Malmö.

PARAMINT PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.

Vid sjukdomar i munhåla och svalg.

Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT

A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Gåvor och gengåvor

— vara längst

om de köpas hos

Paul U. Bergströms A/B
DROTTNINGGATAN 74-78
STOCKHOLM

Den sparsamme

ser efter om kostymen eller klädningen är värd att kemiskt tvättas eller färgas hos

LUNDBY
Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Rydbo's Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fullig arom.

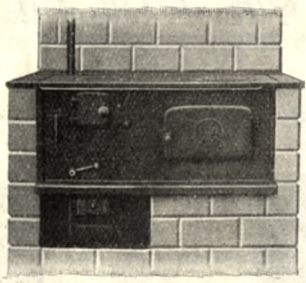
PERCY F. LUCK & Co.

Mot **Kikhosta**

astma, bronchit. är Bromotussin genom särskilt verkamma, antiseptiska ämnen bästa, sedan länge beprövat, genast verkande medel. Rådfråga Eder läkare. Erhålles — endast i orig. fl. å 3.95 kr. å apoteken, i annat fall portofritt från Apotekets i Håssleholm Kem. Farm. Laborator.

Värmeledningsspisen "ELLO"

Högsta utmärkelse. Silvermedalj i Linköping.

Överträffad för kokning och gräddning. Högsta effekt med minsta bränsleåtgång. Eldstaden reglerbar under pågående eldning genom höj. och sänkbart rost. Ello-spisen är icke kvantitativt men kvalitativt ledande inom branschen o. har vunnit sin spridning genom belättna husmodrar.

DUBERGS SÖNER,
ÖREBRO.

Lägg ut "Rättut" enligt bruksanvisningen som finnes i varje paket och Ni blir kvitt rättorna. Pris Kr. 1: 25 pr paket.

Berner & Zetterström,
Göteborg.

Fransk smörtårta.

Smördeg utkavlas till knappt 1 cm. tjocklek och härav utsporras en rund kaka något litet större än man önskar den färdiga kakan. Sedan utkavlas en knappt lika stor men lika tjock platta, som utsporras i mitten så blott en ring av c:a 5 cm:s bredd uppstår. Denna penslas tunnt med äggvita och lägges på den förut utkavlade kakan, med den penslade sidan mot denna. Kakan gräddas i god ugnsvärme tills den höjt sig och är genomgräddad. — Strax före serveringen fylls kakan (se illustr.), med vaniljkräm — gärna "spetsad" med 1 tsk. maraschino — och utörd med drygt samma volym vispad grädde. På krämen lägges en blandning av syltade frukter och bär (eller kompot) av olika färg och storlek. Tårtan serveras genast när den är fylld och garnerad.

IDUNS KÖKSALMANACK.
24—31 DEC.

SÖNDAG. (Julafton.) *Frukost:* Smör, vörtlimpa, vitt bröd, sylta och rödbetor, potatis (eller ugnspannkaka med sylt); kaffe, julkusar. — *Middag* (tidig): Dopp i gryta, vörtlimpa, smörgåsbord, korv, salt kött, potatis, kokt rökt svinhuvud; mumma; klenäter, sylt. — *Supé:* Lutfisk och potatis, risgrynsgröt och gräddmjölk; smörbakelse.

Nyare matordning på julafton: *Frukost:* Smör, bröd, ost, kaffe, julkusar och pepparkakor. — *Lunch:* Dopp i gryta, korv, salt kött, rökt svinhuvud, sylta etc., smör, bröd, ost; mumma eller julöl; (kaffe). — *Middag:* Lutfisk, potatis, skirat smör, smörsås; risgrynsgröt och gräddmjölk; klenäter med sylt.

MÅNDAG. (Juldagen.) *Frukost:* Smör, bröd, mos; kaffe eller te med saffransbröd. — *Middag:* Grönkål med frikadeller (eller rutor av äggstanning), kokt, rimmad skinka, tunga, hamburgerbröda; fin potatispudding, gröna ärter, morötter; Smörtårta: (se Hushållssidan d. n.)

TISDAG. (Annandag jul.) *Frukost:* Smörgåsbord, kokt rökt svinhuvud, presssylta med rödbetor och stekt potatis; kaffe, vete- och saffransbröd. — *Middag:* Jordärtskockspuré; hamburgerbröda (värmd i sitt spad), potatis (överblivna legymer); ris à la Malta (rester från julaftonens risgrynsgröt) med bärkompott.

ONSDAG. *Frukost:* Presssylta, rödbetor, stekt potatis; smör, bröd, ost, kaffe, vetebröd, skorpor. — *Middag:* Kokt bergtorsk med enkel hollandaise, potatis; brödpudding med saftsås.

TORSDAG. *Frukost:* Fisk- och makaronilåda (rester), smält smör; smör, bröd, ost, kaffe, skorpor. — *Middag:* Vitkålssoppa med fläskkorvskivor; äppelplättar.

FREDAG. *Frukost:* "Pytt i panna" (rester) rödbetor; smör, bröd, ost, kaffe eller té, skorpor. — *Middag:* Sillsallat på fat med skarpsås; manna-grynspudding med sylt.

LÖRDAG. *Frukost:* Enkelt kokta makaroner, överslagna med smält smör och riven ost; bröd, smör, kallskuret; kaffe eller té, skorpor. — *Middag:* Kalvfrikasse, potatis; ugnstekta äpplen.

RECEPT.

Lutfisk (för 6 pers.). Omkr. 2½ kg. lutad fisk, 3—4 msk. salt, kokande vatten.

Lutfisken upptages ur sitt vatten och avsköljes hastigt. (Är fisken köpt färdiglutad, får den ligga i vatten allt sedan den blev hemsänd.) Den lägges i en gles handduk och beströs med saltet, varefter handdukens snibbar knyts till, och knytet lägges i en kastrull. Kokande vatten påhålles, så att det nått och jämt står över fisken, och denna får sedan sakta koka omkr. 15 min. Knytet upptages, fisken får avrinna i detta, varefter den lägges på varmt fat och serveras genast med kokt, räskalad potatis, vit smörsås och skirat smör.

Vit smörsås (för 6 pers.). 1½ msk. smör (45 gr.), 4 msk. mjöl, 5½ dcl. oskummad mjölk, ½ dcl. fiskspad, 1 dcl. grädde, socker, en aning vitpeppar, (salt). — ½ msk. kallt smör.

Smöret och mjölet fräses under ett par min., den kalla mjölken spädes småningom på, varefter lutfiskspadet och grädden tillsätts. Såsen, som bör vara ganska tjock samt jämn och blank, får under ständig vispning koka omkr. 8 min. Den avsmakas med kryddor, det kalla smöret tillsättes, och såsen serveras.

Kokt griljerad julsinka. — 1 vacker, lagom fet skinka på 5—5½ kg., som legat i saltlake 18—21 dygn. — *Till kokning:* 1 morot, 6 vitpepparkorn. — *Till panering:* ½ msk. torr eller fransk senap, 1½ msk. strösocker, 1 äggvita, 2—3 msk. stötbröd, (½ msk. citrönsaft).

Några få timmar innan skinkan skall kokas, tagas den upp ur laken, avsköljes hastigt och lägges i kallt vatten. (Detta om den legat 21 dygn i laken). Den upptages, torkas med duk och lägges i en kittel, och så mycket kokande vatten påhålles

Hans bästa julklapp

blir i alla fall

EN "MASTA"-PIPA

"MASTA" Ett London-märke av första klass **BÖJDA RAKA**
Prima Briar-Gediget silverbeslag. — Ingen upphettande metall.
— Särskilt lätt att hålla ren. —

3 kvalitéer till resp. Kr. 4:50, 7:50 och 11:— samt i fodral till Kr. 12:— och 15:— hos de flesta affärer i branschen, eljest från K. U. BERG, Göteborg 3.

MED VÄTESUPEROXID

Åter i marknaden!

ÄKTA KÖLNERVATTEN

(EAU DE COLOGNE)

Johann Maria Farina
Alter Markt No 54.

Finnes i alla Parfym- & Kemikalieaffärer.

Engros: A-B. M. HANSEN, STHLM 15
Riks 36. Norr 5080.

FLORODOL-TVAL
För Hygienisk Hudvård

Parfymene FLORA GEFLE

KOLYNOS

tandpasta är i högsta grad koncentrerad och därför i bruket billigast. Utbred högst 1 cm. därav på en torr tandborste och använd den efter varje måltid.

Finnes hos alla Apotek-, välsort. Parfym-, Färghandl. & Raksalonger m. fl.

Aberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

ekiperar sig hela familjen på allt sätt fördelaktigast hos oss

SPORT-DRÄKTER
SPORT-MÖSSOR
SPORT-DAMASKER
SKID-PJEXOR
RAGG-SOCKOR

SPORT-PÅLSAR
SPORT-TRÖJOR
BEN-LINDOR
RYGG-SÄCKAR
THERMOS

OBS.! Prima reella varor

OBS.! Lägsta dagspriser

Paul U. Bergströms A.-B.
Drottninggatan 74-78 - Stockholm

Av SANGALLA té rekommendera vi våra kända märken "Pekoe Souchong" "Imperial", "Ordinary" i originalförpackningar. PERCY F. LUCK & Co.

att det står över skinkan. (Svältsidan skall hela tiden ligga uppåt.) När vattnet åter kommit i kokning, borttages allt skum, och moroten och pepparkornen illäggas. Skinkan får sedan ytterst sakt koka tills den är mör eller omkr. 4 tim., varefter grytan avlyftes och skinkan får kallna i sitt spad. Svålen avdrages eller avskäres varsamt, varvid tillses att ett stycke får sitta kvar ovanför läggen, vilket sedan utskäres i uddar. Äggvitan slås till lätt skum, blandas med socker och senap, varefter hela översidan av skinkan (där svålen varit) bestrykes med blandningen. Stötbrödet fördelas jämt över, och skinkan — förut lagd i en långpanna — införes i varm ugn för att under 25—30 min. få vacker brun färg. Den upplägges på fat och garneras med kruskål. Kring en steknål eller en vanlig sticka viras klipt, krusat papper i vitt och rött, varefter nålen instickes på så sätt i läggen att denna delvis blir skyld. Skinkan serveras ljum eller helst kall.

Sillsallad på fat (middagsrätt för 6 pers.). Knappt 1 kg. stor, salt sill, 1¼ lit. med skalen kokad potatis, 3—6 inlagda rödbetor (beroende på storleken), 2—3 hårdkokta ägg. Sås: 1—2 hårdkokta äggulor, ½ tsk. salt, 1 tsk. torr senap, ¼ tsk. vitpeppar, 2 msk. god ättika, omkr. 3 dcl. tjock grädde, ½—1 msk. socker.

De rensade, väl urvattnade sillhalvorna, torkas och skäras på snedden i 2½ cm. breda bitar. Potatisen och rödbetorna skivas tillika med äggen. Alla ingredienserna, utom äggskivorna läggas varvats på serveringsfatet med litet skarpsås emellan. Det hela täckes med sås och garneras med äggskivorna samt beströs med dhackad kapri eller pickles. — Till säsen söndergnides de hårda äggulorna med träsked. Ättikan och kryddorna nedröras och sist tillsättes den till skum vispade grädden. Såsen avsmakas och är sedan färdig för servering. Om så önskas, kan såsen tillsättas med några droppar rödbetsättika då den blir lätt skärfärgad.

Spalten om böckerna.

Ivar Ljungquist: *Livets strid* (Wahlström & Widstrand).

Ivar Ljungquists nya roman, "Livets strid", är en stark bok. Den skildrar det Småland, förf. tycks känna så väl: armodet, slitet och släpet i den fattiga bygd, där folket, om det inte vill svälta, måste i det längsta vända och vrida på varenda slant. Och på samma gång är denna realistiska diktning en hymn till det sega arbetet, det oböjliga tålmodet! Vad man, när man läst den, tycker sig väl förstå åtskilligt i det svenska kynnet och dess rötter i svensk natur: ärligheten, uthålligheten, tyngden.

Det skulle ha blivit en mörk och tung bok, om icke Ivar Ljungquist hade den säregna styrka han har i temperament och stil. Han har en lugn, överlägsen humor, och en livskarlek, som är släkt med de fattiga, sega människors, han skildrar. Och så är han så välgörande, manligt fri från sentimentalitet. Där är t. ex. en sådan episod som den, då torparen lånat pengar för att köpa egen gård, men — kanske för enda gången i sitt liv — blir svårt berusad, råkar ut för skojare och blir av med sina pengar, varpå han måste förbli torpare i hela sitt liv. Många andra författare skulle ha dragit ut många, många boksiders jeremiader ur den händelsen. Men Ljungquist visar just hur äkta han är som folklivsskildrare, när han tar på den händelsen såsom hans hjälte själv måste ha gjort, det är en olycka, som man, när den en gång skett, inte får dröja vid — det är bara till att segt arbeta vidare.

Huvudpersonen är ändå en kvinna, torparens hustru. Och i teckningen av henne har förf. icke endast fångat en torparhustrus buttra, förkvävda väsen — det är en starkt tecknad kvinnokarakter, sådan man skulle kunna finna den inom vilken samhällsklass som helst, en sådan natur, vars medfödda värme och glans hämmas och döljes genom hårda yttre öden, men som aldrig ger sig, som alltid kämpar igenom.

Med sin första bok vann Ljungquist en vacker seger. Denna, som är n:r två, bör bekräfta vad han vunnit.

Av Nathanael Beskow har på Birkagårdens förlag utkommit en ny bok "Jesu liknelser" — säkert till stor glädje för alla förf:s vänner.

BARN- OCH UNGDOMSBÖCKER.

DET I ÅR ALLDELES SÄRSKILT HART anlitade utrymmet i Idun tvingar mig tyvärr att ge en rent summarisk översikt av nyutkommen barn- och ungdomslitteratur. — Av jultidningarna hävde *Jultomten* (Sv. lärart:s förlag) och *Julkappen* (Folk-sk:s barn:t:s förlag) sin rangplats, men även på redigeringen av *Jolbocken* (Åhlén & Åkerlund) och *Julbloss* (Lindblads förlag) synes ha nedlagts möda och omsorg. Främst bland julkalendrarna tycks mig *Bland tomtar och troll* (Åhlén & Åkerlund; red. C. Granér) stå. Det är en liten förtjusande volym både i fråga om papper, illustrationer och texturval. Låt

DUNTÄCKEN
MADRASSER

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderränseri

Barnens
förtjusning
är

JAMAICA

BANANER
GODA

Ytterst lättsmälta
Närande.

Mot blodbrist och allmän svaghet

Ferrin

Bästa Järnmedel,

Utmärkt stärkande.

Fiskpudding

Nybakad dagligen, i kartonger à 1 kg.

Kontrollerad tillverkning.

Prisbilligt, delikat, närande.

Säljes hos alla matvaruhandlande eller direkt från

A.-B. Göteborgs Fiskförädling
Rt. 434 14. Göteborg. Rt. 434 14.

Nytt i bokhandeln!

SPEGLARNA VID DOWNING STREET.

Av En herre med dammtrasa. Politiska essayer. Översättning. Pris 3:50.

KYRKFÖNSTER.

Av En herre med dammtrasa. Studier över religiösa personligheter. Översättning. Pris 4:50.

SPECULUM ANIMÆ.

Fyra uppbyggelselset av Ralph Inge. Domprost vid S:t Pauls, London. Översättning. Pris 1:25.

DEN HISTORISKE JESUS.

Av T. R. Glover. Översättning. Pris häft. 3:75.

TRON.

Av H. E. Fosdick. Översättning. Pris häft. 4:50.

NÄR LIVETS FÖRLÄT RÄMNAT.

En framställning om döden och livet efter döden. Av Thure Bergström. Pris 2:25.

VID HELGSMAL.

Små söndagsbetraktelser. Av Oscar Mannström. Pris 2:75.

I alla boklädor.

Sveriges Kristliga Student-
rörelses Bokförlag,
Stockholm.

Nytt!

Svenska Kyrkans Årsbok

1923. Tredje årgången. Pris inb. i klotband 4 kr. Ömbarlig för alla, som vilja följa den svenska kyrkans skiftande arbete på olika områden. Bidrag av de yppersta pennor. Rik statistisk avdelning.

Sierskan från Norden

Jämte flera berättelser från påvedömet mörkaste tid av Elisabeth Lönnroth. Pris 4 kr. Avhandlar Birgitta, Wycliffe, Hus och Savonarola.

Lars Levi Lästadius.

En kulturbild från den stora väckelsen i Tornedalen av Märta Edquist. Pris 4:50.

Margrete Hvitfeldt.

Berättelse från 1600-talets Bohuslän. Av Märta Edquist. Pris 3:75.

DIAKONISTYRELSENS
BOKFÖRLAG

Vår mycket omtyckta

"3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad
à 4:40 pr ask

Till landsorten fraktfritt 4:90 pr ask.

PERCY F. LUCK & Co.

vara att konstnären, G. A. Tenggren, visar påverkan av såväl Bauer som Arosenius — jag trotsar någon att stå oberörd inför hans betagande bilder. Bland de fem sagorna, som alla ligga på ett högt, allvarligt plan, fäster man sig särskilt vid Jeanna Oterdahls Prinsessan och narren samt Anna Lisa Anderssons Klosterklockan. — Av innehållet i *Fågel blå* (Sv. I.) märkes särskilt Lieberaths Djurvänner och E. Ahrenlöfs rara saga Pappas julklopp och i *Guldslottet* (F. V.) en sägen från Italien, berättad av Magda Bergqvist. I *Rosengård* (L. f.) innehåller bl. a. en rolig saga, Körsbärsträdet, av Theresia Eurén. — Hela härskarän av små julböcker och tilläggshäften, som de fyra nämnda förlagen utsända, måste jag gå förbi. I fråga om småhäften borde det väl f. ö. stå klart både för förläggare och föräldrar, att de skola utgöra gåvor till små barn — större barn skola ha riktiga böcker, starkt och ordentligt bundna och med en utsyrelse, som tilltalar och därför lockar dem att vara rädda om boken. — En vacker sagovolym är J. Oterdahls *Den bergtagna dotter* (F. B. A.). Titelsagan är en av författarinnans allra djupaste och finaste, och även bland de andra sagorna finnas värdefulla ting, men mest älskad av barnen blir säkert Murre, en liten praktig skildring ur skollivet. — *Grimms sagor* föreliggande fullständiga, charmant illustrerade av J. Tenggren, i ett praktverk från Bonniers förlag. En av *Sagavolymer*na för året, nr 87, innehåller en grupp Grimmsagor bearbetade av Hugo Gyllander och vackert illustrerade av E. Nerman.

Ett mycket värdefullt tillskott till "bredvid läsningens" litteraturen utgör R. Nordenstrengs *Nordlandens fornsagor*. (Gleerups förlag), och genom sin skildring i dramatisk form av denna i *Blomsterkonungen på Hammaby* för Amalia Björck de svenska barnen närmare honom.

Av alla de verklighetsskildringar för mindre barn och s. k. flickböcker, som kommit ut, förtjäna endast en del omnämnande. *Flickorna på Vesterliden* av A. v. Rosen passar för 7—9-åringar, som älska djur, både *Susan på egen hand* av Greta Carlsson och *Bojes på Byhult* av Elisabeth Hjelmqvist äro roliga böcker, präglade av mycken äkthet, och Sagabibliotekets del 88, J. A. Fries' *Lajla*, lyckligt bearbetad av J. Svedelius, samt del 89, *Granebybarnen* av Dagny Thorvall, en hemtrevlig prästgårdsskildring, utgöra mycket lämpliga gåvor till 9—12-åringar. — En samling berättelser, som äro ägnade att i lika hög grad roa och intressera stora och små, är *Farmors lapptäcke* av Elsa Beskow med en del förtjusande teckningar av författarinnan. — Relativt högt bland flickböckerna står *Karen Vangen längtar ut i världen* av Julli Viborg, en bok med både djup och perspektiv, *Mor Bab* av Elisabeth Kuylenstierna-Wenster samt *Caritas egen bok*, en bok. — *Ungarna i stora huset* slutligen av Sigrid Stjernsvärd synes mig i alltför hög grad präglad av vuxna människors medvetet skapade jargon för att verka äkta barnskildring, oaktat enskilda episoder, förefalla fullt trovärdiga. Varför E. Kielgasts *Rackarungar* översatts till svenska utgör för mig en gåta — ren strunt. — Uppmärksammas böra däremot de nya upplagorna av Alcotts *Rosa och de åtta kusinerna*, J. Spyris *Heidi* samt Barbra Rings *Ann-Kersti*.

Bland pojkböckerna — och dit räknar man naturligtvis Sven Hedins *Nomaderna*, fortsättning på fjolårets bok *Pilgrimerna* — stannar man särskilt inför Andun Hjermans *Ola*, en på en gång frisk och gripande skildring av en fattig pojkes kamp att bli något och hjälpa far och mor, samt Kristian Elster d. y:s *Den ensliga ön* — en idealisk äventyrsbok för barn och vuxna, mer spännande än kanske någon indianbok, nobel i uppfattningen, med ypperliga naturskildringar och med en kärlek utan stänk av sentimentalitet till allt, som lever och röres — människorna, djuren och blomstren på marken. De båda välkända pojkhistorieförfattarna Ebbe Lieberath och Erik Pallin ha givit ut var sin bak, *Strykfågeln* och *Pojkarna på Klasro*.

En ny indianbok *Hocoota* av T. Grebsted föreliggande på Gleerups förlag, och Richard Melanders namn representeras i år av *Bengt Runes äventyr*. Slutligen har Bonniers förlag givit ut nya upplagor av en hel del arbeten av Jules Verne, Mayne Reid, E. Ellis m. fl. En billig och vacker julgåva är Bengt Bergs lilla vackra bok *Fågelbilder*.

Frestande vore att dröja vid de nya bilderböcker, som kommit ut till julen, men jag får nöja mig med att endast nämna några av de främsta: Elsa Beskows och Alice Tegnars *Borgmästar Munthe*, kända, vackra visor med glada, roliga bilder, Louis Moes *Den gröna spelmannen* samt O. Raphael-Lindens *Änglarnas julbestyr*.

MARIE LOUISE GAGNER.

Med detta nummer följer en prenumerationsblankett för prenumeration å *Idun*, avsedd att ifyllas och inlämnas å närmaste postanstalt eller bokhandel, ju förr dess hellre!

Alltid lika fräsch hy
i bitande vinterväder
och brännande sommarsol!

Det kan hvem som helst uppnå genom
dagligt bruk av

F. PAULI & ÅKTA LILJEMJÖLK CRÈME

Feniths

 namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Yardley's

Old English
Lavender Soap

Av utsökt kvalitet renar den huden fullständigt och bibehåller hyn ungdomligt fraiche. Luxiöst parfymrad med doften av den äkta Lavendelblomman är det den förnämsta av alla kvälitetstvälar.

Pris pr karton om 3 tvålar - Kr. 4:50.

Säljes i alla förstklassiga och välorterade affärer inom branschen.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON, W.1

D. N. läser varje mamma från Skånör till Piteå.
Mammas flicka gör detsamma.
D. N. läsa stora, små.

Prenumerera för 1923 på

DAGENS NYHETER

Den nyföddes hud är ömtålig!

Använd därför en absolut tillförlitlig salva.

MILLIDIN-SALVA

(Överläkaren Dr. Lindströms hud- och sår salva.)

"A Barnbördshuset Pro Patria, Stockholm, har sedan mer än 10 år tillbaka använts den numera av A.-B. Leo i Hålsingborg tillverkade Millidin-Salvan mot de hos spädbarn vanligt förekommande rodnaderna, hudlösheterna, liksom också mot sårnader å mödrarnas bröstvärtor uppkomna genom digivning, och ha alla dessa åkommor påfallande hastigt gått till förbättring eller fullständig läkning under behandling med denna salva. Intygas sanningsenligt.

ELLEN WESTERBERG,

1:sta barnmorska och föreståndarinnan vid Barnbördshuset Pro Patria, Stockholm."

MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, häsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillv.: A.-B. LEO, Hålsingborg. Nederlag i Stockholm:

Firma AUG. PETRÉ, Luntmakargatan 79.
Tel. Riks 813 44. Allm. Vasa 25 31.

Mot
Huvudvärk
Förkylning
Influensa
Rheumatism
är

ACETOCYL

det effektivaste medlet.

Fritt från acetocylsyrens obehagliga biverkningar hjärtbesvär m. m.

Till salu å alla apotek å kr. 2:30 pr förpackning om 40 tabletter å 1/2 gr.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Är det mycket omtalade Karlsons Klister så effektivt och bra som det i annonserna utgives för att vara.

Prenumerant i Norrland.

Svar: Vi hava varit i tillfälle se lagningar med detta medel, och det lagar snart sagt allt. En porslinskopp lagad med Karlsons Klister går ej sönder i lagningen på nytt, utan spricker då på annat ställe. Ni bör dock se upp att Ni får originalvara, då fabrikkatet titt och ofta utsättes för efterrapning, tack vare det stora förtroende allmänheten sätter på detta preparat. Som sagt, kunna vi lugnt rekommendera det till mångsidig användning. B—m.

Iduns förmedlingsbyrå

lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheten på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. Kom också ihåg att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till olika slags värmelednings-system, badrumsanordningar etc. Lämnar förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmateriel etc.

LÄSARINNORNAS SPALT

FRÅGOR.

Vore tacksam för upplysning om, vart man torde vända sig för erhållande av ett artificiellt öga. Har försökt vid flera tillfällen skaffa mig ett sådant, men ej kunnat erhålla något till min fulla belåtenhet. X.

Vore tacksam för anvisning om plats (större samhälle eller badort) lämplig för mode- och vitvaruaffär.

Mångårig modist.

Bebor trevlig lägenhet, stora, höga rum, men ytterst kallt. Frågar nu om Iduns ärade läsarinor ville giva mig anvisning å någon bra kakelugnsinsats för vedeldning. Gamml dam.

Vore tacksam få veta, vart man skall vända sig för att erhålla plats i England. Hade tänkt mig en plats antingen som barnfröken, då jag är mycket intresserad av barn, samt hjälp och sällskap (familjemedlem) eller om sådan ej kan erhållas som jungfru. Jag utgick i våras från Anna och Eva Bunths elementarskola i Malmö och skall in vid Gymnastiska centralinstitutet, men då jag inte har åldern inne, tänkte jag under melantiden söka, som jag förut nämnt, plats i England. Skulle vara oändligt tacksam att snarast erhålla svar under signatur "Märta 18 år".

Man blir bäst belåten om

Julinköpen

av svenska och utländska firmors parfym, tvålar, lyxkammarm. m. göras i "Modsalongen", Lästmakareg. 3 (vid Stureplan), Stockholm. Billiga priser, goda varor.

VÄVNADER, KONSTSMIDEN och ALLMOGEMÖBLER.
Beställningar mottagas. Stilfullt arbete. Begär offert.

DEN BÄSTA JULKLAPPEN
"EN SINGER"

Oxsvans- Soppa
Tomat- "
Mock Turtle- "
Grönsaks- "
Sparris- "

Campbell's SOPPOR

färdiga att genast användas.
Läckra i smak! Billiga i pris!

För julbaket

FINARE BAKVERK

180

läckra recept

av

Signe Wirgin

2:75

WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner

RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Kryddsill, Matjessill, Aptilbitar, Vingasill, Rensad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis. Levereras i bleckkärl.

A.-B. Sveriges Förenade Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hoffv.

ALABASTER-TVÅL

överfet toalett tvål med behaglig parfym

Alla damers favorit-tvål

TILLVERKARE:
GAMLA TVÅLFABRIKEN
TERNINGHOLM, MALMÖ.

Att senap är nyttig för matsmältningen

I pulverform

är en odisputabel sak, som redan våra förfäder hade klart för sig. Frågan är bara vilken sorts senap man skall välja och det kan vara en smaksak. Skall det vara den gamla välkända Colman's D. S. F. Mustard eller Colman's "Saxora".

Färdiglagad

Repr.: Gust. F. Bratt & Co., Göteborg.

CARL OLOF ROSENIUS HANS LIV OCH FÖRKUNNELSE

av
SVEN LODIN.

Carl Adolf Rosenius var en personlighet, vilkens av Herren rikt välsignade livsgärning, satt så djupa spår i vårt folks andliga liv, att det länge varit en kännbar brist att icke äga en lätt tillgänglig, på samma gång grundlig och populär framställning av hans liv och verksamhet.

Oscar Bensus.

Ev. Fosterlands-Stiftelsens
Bokförlag, Stockholm.

DEN NYASTE MODELLEN

TILL DEN SMALA, AMERIKANSKA DAMSKON MED MEDELHÖG, FRANSK KLACK PASSAR VÅR LÄTTA OCH ELEGANTA

MODELL PS.

GISLAVEDS
GALOSCHER och BOTTINER

Mot mal, kackerlackor, väggghyrtor, flugor och andra dylika insekter finnes intet bättre utrottningsmedel än

Kammerjäger.

Finnes i askar à kr. 0:65 och 1:25 i alla färg- och kemikaliefärfärer samt hos ensamimportörerna

AKTIEBOLAGET EUG. WINGARD,
Malmö.

Universalverktyg

av stål, hårdat.

N:r 560.

Hammare, yxa, hovtång, rörtång, träadvitare, koffot, skruvmejsel kombinerade; av nytta för hushållet, lantbruket, automobilerna, motorbåten etc.

Pris pr styck för 25 cm. längd Kr. 6:—
33 7:50
Finnes till salu hos järnhandlare samt hos fabrikanten:

BERGS BOLAG, ESKILSTUNA.

Begär alltid

MAIZENA

Öfverträfflig

såser,
bakning,

maizenagröt
etc.

Som jag önskar vinna inträde i någon förening eller nöjesklubb (ej Kulturella föreningen) men ej vet vart man skall vända sig, vore jag tacksam för ett råd. Hur stor är klubbavgiften?

"Ung flicka".

Kan någon av Iduns läsare giva mig ett gott råd hur jag skall motarbeta en med åren allt mer tilltagande förlägenhet och nervositet. Ute bland människor blir jag som stum och stundom överraskas jag av nervösa ryckningar i ansiktet. Jag pinas oerhört av detta och kunde någon giva mig ett effektivt råd vore ingen tack-sammare än

Thecla.

P. S. Finns något lugnande medel att intaga som verkar omedelbart?

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 144. Hur skall man få bort generande hårväxt i ansiktet? Har aldrig använt några toalettmiddel annat än tvål men har på en kort tid blivit besvärad av hårväxt i ansiktet, vilket ju är mycket missprydande. Jag vågar ej börja använda medel enligt annonser o. d., varför jag vore mycket tacksam för ett gott råd.

29-åring.

Se sv. på fr. 121 i n:r 40. Här ett annat medel: 3½ gr. osläckt kalk, 7 gr. kolsyrat natron, 28 gr. skirat svinister röras väl till en jämn och smidig salva, som förvaras i burk. Litet av salvan breddes ut över de hårbevuxna ställena, får sitta på 8-10 min. och avskrapas med en silverfruktkniv eller annan slö kniv då håren följa med. Behandlingen upprepas vid behov.

N:r 145. Snälla Skönhetsdoktorn! Vilken läkare ger elektrolytbehandling? Eller kan man få sådan på något skönhetsinstitut? Blir det märken i huden under eller efter behandlingen?

Bekymrad.

Elektrolytisk behandling utföres av hudläkare och även i de s. k.

Wells reformerar kärleken och kärleks- förhållandena.

En ny Wellsroman har alltid hittills varit ett litterärt evenemang i vårt land, och hans i dagarna utkomna nya roman, Hjärtats lönnliga vrår, torde ej bli något undantag. En neverstensk, högt uppsatt ämbetsman beger sig ut på en rekreationstur per bil och råkar på denna ut för ett kärleksäventyr, som blir av avgörande betydelse för hans liv och hans livsuppfattning, detta är bokens korta och roande fabel. Vad som emellertid ger denna, som det uppgives, absolut sista roman av Wells ett alldeles speciellt intresse är dess idéinnehåll.

I de resonemang över livet som föras av hjälten och hans förtjusande interlokutris, en ung miljonärsdotter från framtidslandet i väster och därtill en sådan med ett föregående, debatteras alla frågor mellan himmel och jord, men framför allt äktenskapsfrågan, och den sista löses på ett synnerligen radikalt sätt. Wells avskaffar äktenskapet som något nutidsmänniskan ovärdigt, detta är det nya i denna bok, och denna nya syn på förhållandet mellan könen framlägges på ett lika spirituellt som slående sätt. Argumenteringen blixtrar av kvickhet och dräpande kritik. Även om ej författarens profetia, att om få år äktenskapet skall vara ett övervunnet stadium, ej skulle slå in, så torde ett vara säkert — Hjärtats lönnliga vrår är en bok som kommer att väcka ett oerhört uppseende, den kommer att väcka strid och debatt, bli ett samtalsämne för dagen och för många kanske en lösning.

Efterfråga hushållskärl med kronmärket

Tag reda på fördelarna med detta fabrikat.

SKULTUNA BRUK
VÄSTERÅS

En premiär

för osökt tanken på lysande toiletter och smakfulla coiffurer. En utsökt coiffure förutsätter emellertid ett välkött och glänsande vackert hår — just ett sådant hår, som den får, vilken för dess tvättning och vård uteslutande använder M. Zadigs anti-septiska shamponeringspulver med Lanolin. Detta pulver äger nämligen framför andra den fördelen att håret efter shamponeringen ej blir torrt utan genom lanolinet förläns en vacker naturlig glans samt blir smidigt, mjukt och lätthandterligt. Använd därför alltid

M. Zadig's
Shamponeringspulver med Lanolin.

KNIVSKÄRPAREN THULE

Svenskt patent

Obs! Lämplig Julgåva.

Enda verkligt effektiva Knivskärpare. Skärningen sker mellan ovala smärgelstenar. Knivarna bli skarpa på några ögonblick och fara ej illa. Bör finnas i varje kök.

Pris kr. 2.75

STENSHOLMS F.A.B.
HUSKVARNA

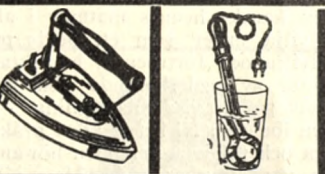
VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM**
STOCKHOLM
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

GUMMANS Tvättpulver

-de & önda de bästa.

Våra välkända tillverkningar:
Strykjärn 2¼ kg. Kr. 8: 50
Snöre därtill " 2: 50
Doppvärmare 300 watt. " 9:—
450 watt. " 10: 50
erhålls hos elektr. affärer eller mot postförskott frakt- & emballagefritt direkt från oss.

Jägers Elektr. Aktiebolag,
Eskilstuna.

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

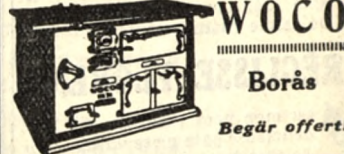
Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

Begär sådana hos Eder handlande.

CAP Kakao

lämnar ingen bottensats

WOCO

Borås

Begär offert!

Oatine

UNDERLÅT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SÅ TILLTALANDE SOM MÖJLIGT. OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning straxt efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständig behandling, och huden blir klar, frisk och vacker.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE-SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är vällyktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Gyllenhammars

HAVRE-MUST

ÄR DEN BÄSTA MORGONDRYCK JAG VET

PROSSDORF

NORMANS
INKOKNINGSPAPPARAT och BURKAR
TILL BILLIGA PRISER
TEGNERSGATAN 23 ODENGATAN 41

skönhetsinstituten. Märken uppstå nog strax efter behandlingen men gå bort så småningom.
N:r 146. Vore tacksam om fru Skönhetsdoktorn kunde ge mig ett gott råd i nedanstående fråga.
— Har på sista tiden märkt att en hel del ljusa hårstrån börjat växa på överläppen. Som jag är mycket förtvivlad för detta frågar jag härmed om det finnes något verksamt medel att borttaga dem. Har hört att elektrolytisk behandling skulle vara bra men vet ingen som försökt. Var kan man få sådan och hur dyrt kan det ställa sig? Undrar om håren komma igen om man rycker bort dem. Innerligt tacksam för råd är
Lillan 20 år.
Se sv. på fr. 121 i n:r 40 samt sv. på fr. 144. Ryck aldrig bort håren. Angående elektrolytisk behandling se svar på föregående fråga.

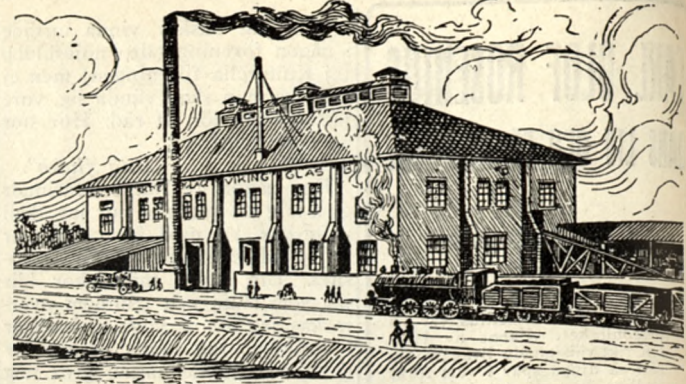
BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Ann-Marie Säv. Tack — men den sortens novellistik duger endast som sömmedel.
M. E—a. Nej.
Vandraren. Avböjes.

HEMKONSULENTENS BREVLÅDA.

22-åring bör förstå att en sådan fråga som den som Ni insänt, är av den art att den ej kan besvaras i en sådan tidning som Idun. Vänd Er, om Ni verkligen har mod och panna därtill — till en läkare eller om han ej vill åtaga sig saken till en skönhetspecialist.
60-årig matmor. Ordet "Du brukar i våra dagar mycket sällan användas som tilltalsord till en tjänarinna, huru snäll, fin och anspråkslös hon än må vara. Det som kanske hennes matmor i all välvilja anser som ett bevis på välvilja och förtroende, betraktas oftast av vederbörande som ett bevis på en viss missaktning. — Den lön som Ni betalar den präktiga och tillgivna personen bör anses vara mycket god. Men vill Ni ändå visa henne en erkänsla, så passa på att vid ett eller annat tillfälle geva henne en liten summa som gratifikation, helst under det förbehåll att hon sätter in pengarna på sparbanksbok.
Fru Lena bör inte använda sitt gäsflott i brödegår; det ger där en ganska oangenäm smak. Tag då hellre vanlig god flottyr — t. ex. en blandning av svinister och njurtalg eller enbart något av dessa eller också kokosflott — och använd gäsistret på bröd i stället för smör. För att få sagda ister lämpligt för sistnämnda ändamål, så bör Ni koka om det med ett par äpplen samt om så behöves litet salt och en aning peppar och sedan sila upp det. — Dessutom kan Ni med framgång bruka gäsister till kokning av klenäter.
Magna. — Det begärda receptet lyder så här: 200 gr. kall, riven potatis, 200 gr. mjöl, 100 gr. smör, 100 gr. växtmargarin. Alla ingredienserna sammanåltas med en gång på bakbordet. Degen får vila i tim, på sval plats. Delas sedan i tre delar som kavlas ut i tre tunna bottenar, vilka naggas, bestros med socker och gräddas i varm ugn. Bottenarne hopläggs när de äro kalla med äppelmos, sylt eller kräm.

Vikings glasbruk vid Skebäck.

Den alltjämt växande efterfrågan på automatiska pressar, system Engström, drivna med elektrisk kraft. Lådfabriken är inrymd i en tillbyggnad till glasbruket och försedd med moderna kap- och klyvsågar.
Fabrikens tillverkningar avsättas dels inom landet, dels genom export. År 1913 upprättades en filialfabrik i Moskva. Denna fabrik var i gång till slutet av år 1918, då den tillsvidare stängdes i avvaktan på mera ordnade förhållanden.
År 1919 igångsattes en filialfabrik i Helsingfors.
Bolaget sysselsätter vid Örebrofabrikerna en personal av omkring 80 personer. Arbetspersonalen vid såväl kemisk-tekniska fabriken som glasbruket ha egna sjukkasor, grundade av bolaget, men förvaltade av personalen.
Nuvarande produktionskapacitet är 30,000 burkar pr dag.

Koffetären den bästa är
Bland alla jordiska drycker,
Allt mod och styrka den dig består,
Det ingen slump eller nyck är —
Om blott av rätt sort den blivit gjord,
Gevalia-blandning med andra ord.

HUSHÅLLSBÖCKERNA

"Erk" "S. & C:o"

Pris 4: — kr. Pris 2: — kr.

Finnas hos alla Bok- & Pappershandlare samt
FRANS SVANSTRÖM & C:o
PAPP RSHANDELS A.-B. - STOCKHOLM

Adoré des Enfants !...

.. Parce que mon gout exquis de vanille me fait considérer par eux comme une délicieuse friandise. Je calme rhume, toux, etc.

RÉGLISSE FLORENT

est mon nom ! Exigez ma délicieuse pâte grise vanillée chez épiciers, confiseurs

Använd alltid

Kalmar Riestkärlse
och Ni blir belåten med resultatet.
Kalmar Ångkvarns A.-B.

En god senap!

KRYMPER EJ YLLE

MERKURTVÄL VIOLA
GÖTEBORG

Ett bra dricksglas!
Ottomaner Schäslonger Soffor
Thorwald Olsens Möbelverkstad
Blecktornsgr. 6. Stockholm. Sö 9851.

Ni blir nöjd med det glänsande resultatet, om Ni putsar koppar och messing med
ZELOS METALLPUTS
FABRIKEN ZELOS, Göteborg.

Köp i dag ett kg. margarin men se till att det är

Pellerins

Det tål jämförelse med det finaste natursmör men är billigare.

Pellerins är garantimärkt.

Krantz

BARNENS FÖDA

bör sammanfattas med största omsorg. Nestlé's Barnmjöl överträffar alla andra näringspreparat därigenom, att det i näringsvärde kommer absolut närmast modersmjölken. Originalburk om c:a 400 gr. netto à Kr. 1:90.

TILLDRAGANDE är alltid ett friskt utseende!

Bevaras bäst genom dagligt bruk av den balsamiska och välgörande

Yvy - tvålen

Yvy-tvälen säljes i varje affär landet runt.

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN, YSTAD

vea

IDUNS

telefonnummer

Riks 1646

Norr 6147

för prenumeration 1923

IDUNS TIDSFÖRDRIV.

REBUS.

T 1921 — ll
1922 — ll

CHARAD.

Helt visst en mitt första bör uppsam vara och meddela andra vid hotande fara.

Mitt andra sig väg genom vågor-na skär.

Mitt tredje kan riktas mot män-skor och djur och död och förintelse kommer därur.

Mitt hela försändelse är.

PALINDROM.

Mig rättfram hör ihop med fylleri. Mig omvänd man blir om man faller i.

Lösning

AV PRISTÄVLAN I N:r 49.

Författarens staty var huggen i marmor och Strindberg står i bara mässingen.

De tre först anträffade riktiga lösningarna hade insänts av fru Ebba Nilsson, Karlskrona, fru Bertha Mattson, Rätansbyn, och fröken Emma Andersson, Malmö, vilka alltså erhålla vardera 5 kr. i pris.

UPPRING

Norr 6147

och prenumerera å

IDUN 1923

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

Vilken tidning ser ni mest i bildade svenska hem?

Svenska Dagbladet

Som är familjens tidning framför andra o. där alla finna vad som intresserar dem!

AVUNDAS EJ DE kvinnor, vars vita, vackra hy är deras berättigade stolthet. Sörj i stället för att även Ni får en sådan där fraiche och len hy. Det är lätt gjort. Behandla den blott med *M. Zadigs vita, medicinska tjär-tvål*. Då skall det avsedda resultatet säkert och snabbt infinna sig.

M. Zadigs

TJÄR-TVÅL

Skånska Dagbladet

Malmö

är landsortens mest spridda tidning **Effektivaste annonsorgan** för stad och land

I förhållande till upplagens storlek **billigaste annonspriser** **Söndagsbilagan** **HEMMET**

utkommer varje vecka i 16-sid. format *Spännande följetonger - Lättläst - Intressant*

NISSENS

äkta

Bröst-karameller

mot

hosta o. heshet

STÅLRESÅRMADRASSEN IDEAL

Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko.
Obs! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

BÄST

REGÅR VÅR KATALOG N:o 14
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

KO ALFA KO ALFA KO ALFA KO ALFA
DET KAN EJ NOG OFTA UPPREPAS
 ATT
Arboga Margarin
ÄR MARKNADENS FÖRNÄMSTA

En tidning
 är dagshändelsernas
 världshistoria

Den tidning som snabbast och pålitligast för fram dagshändelserna så att en var själv kan bilda sin uppfattning om dem, blir den bästa dagstidningen.

Därför har

STOCKHOLMS-TIDNINGEN

den största spridningen av Skandinavians alla dagliga tidningar, och därför når Stockholms-Tidningen svenska hem på alla orter inom alla samhällsskikt. Eftersom den samtidigt kommer med gott humör, varom icke minst Stockholms-Tidningens söndagsnummer vittnar, skänker den alltid behållning åt var och en av familjens alla medlemmar. Följaktligen för Stockholms-Tidningen även fram sina annonser till den vidaste publiken och till den rätte individen.

Postprenumerationspriset är för 1923 nedsatt till:
 Huvudstadsuppl. helår 28.—, halvår 15.—, kvartal 7.75, mån. 2.75.
 Landsortsuppl. helår 11.—, halvår 6.—, kvartal 3.25, mån. 1.25.

Av Skånetidningarna
 intager
MELLERSTA SKÅNE

ortsganet för provinsens centralare delar, en framskjuten plats på grund av sin stora spridning. Vill man med sin annons nå den köpstarka publiken i Hörby köping, Eslövs stad och de stora stationssamhälleerna, Höör, Löberöd, Tallarp, Wallsjö, Sjöbo m. fl. då annonserar man i Mellersta Skåne, som är det enda verkligt effektiva annonsorganet för dessa platser med kringliggande landsbygd.

Upplaga 7,000 ex. Överlägset annonsorgan. Uppmärksammat politiskt organ.

KNUTSONS
 Dalag. 14, Sthlm. **Ottomaner**
 oöverträffade

Gynna Iduns annonsörer!

I ingen annan större svensk stad
 än Lund råder det för Herrar Annonsörer gynnsamma förhållandet, att endast en tidning utgives på platsen. Den, som annonserar i Lunds Dagblad, träffar således hela publiken i staden och kringliggande landsbygd — en fördel som gör annonseringen i

LUNDS DAGBLAD

ofantligt mycket billigare än annonseringen å andra orter, där annonserna få vidkännas annonskostnad i två eller flera tidningar på samma plats för att ernå samma effekt.

I följd av de mångfaldiga kulturintressen, som äro sammanförda i Lund, har Lunds Dagblad läsare över hela Skåne. Dess inlägg för lantmännens politik har som bekant även tillfört tidningen en jämn spridning i bygden. Lunds Dagblad är ett av landsortspressens starkaste annonsorgan.

SYSTEM ELLAS

I. Salva, Hudcrème.
 Vid en tids behandling med Syster Ellas Salva kan man vara säker på att få en fulländad, vacker, vit och fin hy. Ingnid varje morgon och afton efter tvättning händer och ansikte med denna verkliga skönhets-salva och Ni skall bli övertygad om den överlägsna kvalitété Syster Ellas Salva besitter. Pris pr burk kr. 2.—.

II. Sårsalva.
 (med Burows lös.)
 Denna är den absolut bästa sårsalvan. Oumbärlig i varje hem. Överlägsen vid svullnader, kyl- o. brännskador, liggsår, hemorrojder. Var och en bör se till att det finnes en burk Syster Ellas Sårsalva att tillgå. Den är oumbärlig. Pris pr burk kr. 2.50.

III. Champonpulver.
 Denna rena, fina produkt torkar icke ut hårbotten eller gör håret skört. Hur ofta man än använder det utan håret blir efter en champone-ring med Syster Ellas Champonpulver fullständigt rent, glänsande, lent och mjukt. Finnes i:
 A. Med violdoft, pr pkt 25 öre
 B. Med tillsats av 10% äggula, pr pkt 35 öre
 C. Med lukt- och färglös tjära, pr pkt 35 öre

IV. Barntvål (överfettad)
 Syster Ellas Barntvål är mild o. behaglig, med utsökt frisk doft, sammansatt av de finaste oljor och för en känslig hy välgörande beståndsdelar. Tänk på att barnets hud är ömtålig och irriteras lätt av vanliga tvålar. Pris pr st. 60 öre

Syster Ellas Salva (hudcrème) och Barntvål äro idealiska medel vid barnavård. Tillverkningen sker under kontroll av apotekare Yngve Funke, laborator vid farmaceutiska institutet. Syster Ellas preparater säljas överallt. Tillv.: Fabriks A.-B. ELLAS, Stockholm. Rikstelefon 827 62.

Nyckeln till hälsa

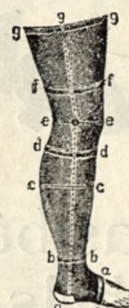
är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyran från kroppen, samt upprätta blodet, därmed avlägsnas själva orsaken till illamående och sjukdomar. En huskur med Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande. Magsyra och huvudvärk försvinna, värk i kroppen, reumatism och nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinnas. Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppriskande. Pris per burk kr. 2:75, erhålles per postförskott från Cederroths Tekniska Fabrik, Stockholm. Säljes å Apotek, Drogh- och Färghandel.

Äpplen. Begär offert å goda, hållbara, väl förpackade äpplen från Trädgården Stockmöllan. Tel. 18.

Damkläden
 i en mångfald moderna kulörer. Utmärkta kvalitété. Minutförsäljning. - Partipris. NORRÖPPINGS STUVLAGER, Barnhusgatan 4, 1 tr. ö. g., Stockholm.

ROSTFRIA BORDS- & SMÖRGÅSKNIVAR
 Märket "VICTOR", Eskilstuna.
 Rosta aldrig, angripas ej av ättika och fruktsyror. Få ej skuras.
 Rekommenderas av Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund.
 Tel. Djursh. 975. TH. V. GIESE, Djursholm.

Lider Ni av Åderbräck och svullna ben

torde Ni lämpligast motarbeta detta med våra prima Gummi-sårstrumpor eller elast. bindor. Uppgiv längd samt mått om benet. Maggördlar, Grossesskorsetter, Brösthållare, Ryggållare, Korsett 379 för korpulenta damer, Grossessgördlar m. m., samt alla sorters hygieniska sjukvårdsartiklar. Illustrerad katalog och möttblanketter gratis.

A.-B. MAGASIN SPECIAL, avd. 2 Sjukvårdsaffär
 Västerlånggatan 66 } (Passagen) STOCKHOLM 2
 Birgerjarlgatan 9 }

BRAUNS HEMFÄRGER

i olika färgnyanser och för alla slags tyger, bibehålla sitt världsberömda anseende såsom det bästa och billigaste färgningsmedlet.

Brauns Hemfärger
 överträffa alla konkurrensfabrikat såväl beträffande färgstyrka som hållbarhet, men kosta endast fjärdedelen så mycket.

Erhåles hos alla välsorterade färg-handlare.

Duktyger - Handdukar Vita vävnader
 till fabrikspriser
Almedahls Förs.-Magasin
 OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS! GÖTEBORG

MÖBLER OCH RUMSINREDNING

För bostadsinredning intresserade personer antagas som ombud för mina tillverkningar, en på varje plats. Illustrerad katalog.

DAVID BLOMBERG
 KUNGSGATAN 15 STOCKHOLM

Nerkingar
 eller örebrolänningar på andra orter, som vilja bibehålla kontakten med hembygden, böra icke underlåta att läsa den tidning, som framför andra är värd att av Eder uppmärksammas.

Nerikes Allehanda
 (Örebro Läns Tidning.)
 är den äldsta, förnämsta och bästa av länets tidningar.
 Prenumerera därför snarast!

Frälsningsarméns Handelsdepartement
 Östermalmgatan 24, Stockholm. Filial: Södra Allég. 9, Göteborg.

Musikinstrument-, Bok- och Pappershandel. Manufaktur- och korta varor. Reseffekter m. m.

Förstklassiga kvalitété:
KAFFE till 4 kr. pr kg.
TEER till 10 och 11 kr. pr kg. Paketering: 50 och 100 gr. pkt.
KAKAO 100 gr. påsar kr. 4.50 pr kg. „ hel- o. halvkg.-burkar 5.—
Armétvål pr stång (4 tvålar) kr. 1.50, pr tvål om 100 gr. — 40.
Skokräm, "Viking", pr burk om 100 gr. — 65, pr tub — 65.
 Priståta å musikinstrument m. m. gratis på begäran.

Vävskedar
 jämte övriga tillbehör för handvävsolar. Vävspännare Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligt hos
 A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott.

K. RÖED LOTTERIKONTOR
 Dronn.-gt. 8, TRONDHJEM

Praktiska julklappar.
 Dammanddukar: handstickade i stort rutigt mönster pr duss, Kr. 9:75. Grytlappar: tjocka och praktiska i trevlig virkning pr duss, Kr. 4:50. Dambindlar: av mjukt lättvättat garn, handstickade, patentstisken, tredubbla. Stora o. praktiga. Pr duss, Kr. 8:80. Rekvirera en prövsändning, mot postförskott och förvissa Eder om god vara. Industrikompaniet Svenljunga.

Ett gott och lönande yrke.

är vad varje kvinna bör kunna. Om utbildning därför, löneförhållanden m. m. finnes noggranna uppgifter i Kvinnligt Yrkesregister för 1922. Erhålles i boklädorna samt å Kv. Yrkesreg:s expedition, Vasagatan 50, Stockholm. Pris 3 kr.

Studera!

En lärare ständigt till hands att rådgöra fråga har den, som skaffar sig våra böcker för självstudium. Amnena inläras precis lika säkert som vid undervisning pr korrespondens, men kostnaden blir blott en femtedel så stor. Styrkan i den undervisningen som böckerna lämnar, ligger däri, att läsaren ledes steg för steg och det på ett så klart och åskådligt sätt att vareda sak blir fullt begriplig.

Gihls Sjuksköterskebyrå,

Drottningholmsvägen 6, Stockholm, ansk. exam. sjuksköterskor, anspråkslösa vårdarinnor och sjukhusbitr. samt uthyr sjukv.-artiklar. Brev besvaras mot dubbelt porto. R. T. 33975. A. T. Kh. 5350.

Realskoleexaminerad,

undervisningsvan flicka önskar plats att under värtm. läsa med mindre barn eller som husmors hjälp. Svar till "18 år", Iduns exp. f. v. b.

Hushållskunnig flicka

önskar plats på mindre pensionat eller i bättre familj. Svar till "I mitten av jan.", Iduns exp. f. v. b.

22-årig flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk samt därefter idkat studier såväl i Sverige som i Tyskland, önskar för värtm. en plats som guvernant i gott hem. Sv. till "Värmländska", p. r. Karlstad.

Elementarbildad flicka

önskar från mitten av januari guvernantplats för undervisning av mindre barn. Kunnig i handarbete. Svar till "G. E. 19", Annon-Krantz, Göteborg.

Elementarbildad,

19 års flicka önskar till 15 jan. plats i familj, som husmors hjälp och för att hjälpa barn med läxläsning. Sv. emot-ses tacks. till "Lunkis", p. r. Uppsala.

INACKORDERINGAR

Hemmet Skogsborg, Hindås,

för stilla sinnessjuka
Riks. 37.
rek. av framst. läkare. Kärleksfull vård av spec. utbildad röda korsyster.

Löjtnant och fru

önska inackordering i Stockholm under tiden 7 jan.—7 april. Utörligt svar med prisuppgift torde snarast sändas till "Centralt läge", Vänersborg p. r.

DIVERSE

Babyutstyslar,

erkänt bästa modell o. tillbehör. Komplet utstysel kr. 10:—, extra fin kr. 14:—. Fru Thams modell med engelsk blöja samma pris. Lakan och örngott av noblessväv med brodyr kr. 7:50. Mönster medföljer. Fru Clara Lindqvist, Lilla Brogatan 7, Borås.

Parafininjektioner,

plastiska operationer, sårbehandling av leg. läkare och specialister. Massage, värmebehandling: violetta strålar m. m. Reuminstitut. Allm. N. 209 93. Mästern Samuelsgatan 18, 2 tr., Stockholm. Hiss, mottagn. 11—3.

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vattnen. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Lait Antiphélique

borttager fräknar, finnar, fnassel och rynkor, samt gör huden fast och jämn. Pris kr. 6:50 + porto. Försändes diskret.

A.-B. Franska Parfyummagasinet,
21 Drottninggatan, Stockholm.
Hovleverantör.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkte och så mycket efterfrågade härvatnet mot grått hår som förhindrar häravfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid fört i Fanny Gelin Parfyummagasinet, Malm-torgsgatan 5, Sthlm, numera förs under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Riks och Sthlmstel. Norrviken 214. Pris 6:— kr. + porto.

Professor PATRIK HAGLUND'S
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R. T. 7025, Stureg. 62, Sthlm. S. T. 8301.
För behandling av stöjde- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

Göteborgs Gymnastiska Institut
Östra Hamngatan 45, Göteborg 1.
Fullständigaste specialkurs i
Massage och Sjukgymnastik
samt nutida moderna fysikaliska
behandlingsmetoder. Ny kurs börjar
den 15 januari. Rekvirera vårt
nya illustr. prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen
avlagges efter 2-årig kurs av kvinnliga
elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept.
Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

G. v. SYDOWS
SÅNG- o. MUSIKINSTITUT
1 Davidbagareg. R. T. 9433.
STOCKHOLM

CEGRELLERS
Dansinstitut,
Järntorgspalatset,
Norra Allégat. 1,
GÖTEBORG.

Danskurser - Privat-
lektioner - Kottier
Anmälningar pr telef.
163 09.

Mattis Kosacks Skola

BRAHEG. 7 B, STOCKHOLM.
Rt. 701 56.

Lämnar undervisning i all sorts praktisk klädsömnad samt målning.

INGENIÖRS-AKADEMI

Wismar a. d, Ostsee

Prospekt från sekretariatet

Sicilien.

För resa till Italien i jan. 1923 önskar ung dam respektabelt resällskap, helst resvant, för vistelse omkr. 3 mån. därst. Svar till "Statsanställd", Iduns exp.

Kvinnliga småbrukare

I vacker trakt av Östergötland finnes ett småbruk att arrendera på förmånliga villkor. Trädgård med c:a 75 st. fruktträd i god bärkraft. Levande och döda inventarier få ingå i arrendet. Sv. t. "Östgöta småbruk", Iduns exp. f. v. b.

Förlossningsanstalten

Hvita Korset

Rikstel. 71 Älmhult
emottager patienter, som under längre eller kortare tid önska lämplig diet och förstklassig omvårdnad, samt trygghet inför nedkomsten. Anstaltens spädbarnshem rekommenderas. Prospekt mot dubbelt porto.

Var finnes god,

helst tjänstemannafamilj, villigt att adoptera ett barn, som väntas i januari? Friska och intelligenta föräldrar. Tacksam för svar under sign. "Gunvor", Iduns exp.

är världens förnämsta **Hårmedel** och överträffas icke av något annat liknande preparat.
Pris pr fl. 3:75.

Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri-, Damfrisering och Drogaaffärer.

Bröderna Pahlmans Handelsinstitut

R. T. 56 06. Drottninggat. 71 C, 1 o. 2 tr. St.-T. N. 84
Statsunderstött handelsläroverk under statsinspektion.
42:a läsåret. Fullständigt Handelsinstitut. 2-årig kurs. 1-årig kurs. Bankkurs. Kurs i särskilda ämnen. Teoretisk o. praktisk utbildning. Vårterminen börjar 15 januari. Prospekt på begäran.
STYRELSEN.

Den förberedande kursen å Caroline Wijks sjuksköterskehjem

börjar den 1 februari 1923. Anmälningar mottagas av föreståndarinnan, Vasa Kyrkogata 5, Göteborg. Prospekt begäres.

HUSMODERSKOLA.

På Holmsborgs Pensionat mottagas elever att under skicklig skolkökslära-rinnas ledning lära och praktisera hushåll. Även teoretisk undervisning. Kurs 10 jan.—10 maj. Elever mottagas också på kortare tid. Anmälningar till fröken Elsa Larsson, Holmsborg, Lagan.

Uppsala Läns Hemslöjdförenings Vävskola

Uppsala
börjar sina kurser 15 januari. Praktisk och teoretisk undervisning. Begär prospekt.

Bergsbrunna-skolan

centralt och vackert belägen (emellan Sthlm—Uppsala) börjar ny kurs den 18 januari. Grundlig undervisning i alla slags hushållsgöromål, vävning och sömnad m. m. Valfrihet i undervisningen! Tidsenliga metoder: Treoligt hemliv! Närmare upplysn. på Skolan, adr. Bergsbrunna. Riks-tel. Nr 10.

GRANSHOLMS

FINPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - GEMLA - ANLAGT 1803
Specialbruk för finare pappersorter

LEVERANTÖR AV

IDUNS PAPPER

OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:
R. W. STARE
R. T. 40 44 59 KUNGSGATAN 59 A. T. 192 30

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Nyheter.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gevele:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen
- Hälsingborg:** Helsingborgs Dagblad
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Hörby:** Hörby Dagblad.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Säter Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Uppsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.

DET SJÄLVVERKANDE TVÄTTÄMNET MED BENSIN

är nu utkommet i marknaden och säljes i alla affärer.

Vetenskap och teknik fira med detta pulver en verklig triumf: fränsett att Nabos analytiska sammansättning i övrigt är bättre än andra i marknaden förekommande fabrikats, innehåller det *Bensin i vattenlöslig form*, vilket mångfaldigar tvättmedelslösningens förmåga att intränga i vävnadernas minsta ihålligheter, där den löser smutspartiklarna, så att orenligheten därefter kan avlägsnas helt enkelt genom sköljning.

Vi garantera att intet tvättmedel (ej ens såpa) och ingen tvättmetod skonar tvätt och händer i lika hög grad eller lämnar en så bländande vit tvätt som Nabo samt att halva arbetstiden inbespares vid Nabotvätt.

Vi komma i efterföljande annonser att närmare beröra Nabos företräden i olika avseenden och nöja oss för dagen med att konstatera, att Nabo är det idealtvättmedel, som varje husmor längtat efter, det tvättmedel, som en gång provat ej kan av något annat ersättas. Gör därför ett försök med Nabo!

Happachs Industriaktiebolag

M A L M Ö
STOCKHOLM
REGERINGSGATAN 1. Rt. 17 08.

NABO innehåller
bensin, fräter ej,
tvättar utan arbete

(Cloetta) No 4

Ett viktigt led

i tillverkningen av cacao är *rostningen* av cacaobönan. För att den karaktäristiska, delikata smaken skall komma till sin rätt, måste

cacaobönan beredas genom rostning, vilket är en mycket ömtålig operation fordrande lång erfarenhet. Efter decenniernas strävanden har rostningsprocessen vid Cloettas fabriker utvecklats lika mycket till en konst som till en hemlighet, och bl. a. därpå beror den utsökt läckra smaken.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste
tillverkning. Finnes överallt.

sten

PIX-pojken på äventyr.

Ja faderväll, du kära hembygdsstrand.
En tröst, att PIX man får i alla land.

Askar 50 öre, påsar 25 öre.

Lindells

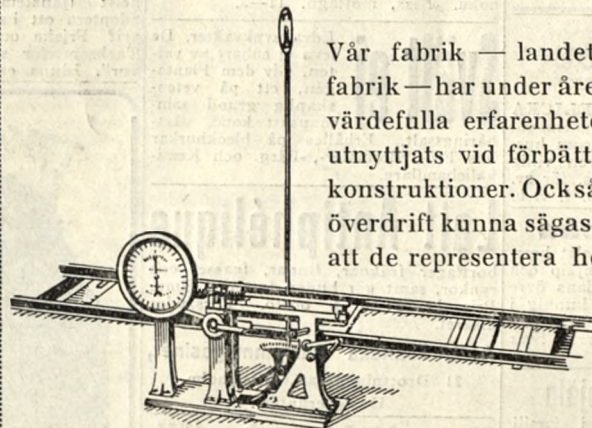
VÅGAR

tillverkas för alla ändamål och behov från den lilla hushållsvågen till den stora järnvägsvagnsvågen och äro berömda för sin solida och ändamålsenliga konstruktion.

Vår fabrik — landets äldsta vågfabrik — har under årens lopp samlat värdefulla erfarenheter, som städse utnyttjats vid förbättringar och nykonstruktioner. Också torde det utan överdrift kunna sägas om våra vågar att de representera höjdpunkten av

den moderna vågteknikens utveckling. Begär vår katalog.

FABRIKANTER:
LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B.
JÖNKÖPING.

sten